

AS LHV Finance
Majandusaasta aruanne 2018

Majandusaasta aruanne	01.01.2018 - 31.12.2018
Ärinimi	AS LHV Finance
Äriregistri number	12417231
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 680 2700
Põhitegevusala	Muu laenuandmine
Juhatus	Nele Roostalu (juhatuse liige kuni 04.02.2018) Kadri Kiisel (juhatuse liige alates 05.02.2018)
Nõukogu	Erki Kilu Rain Lõhmus Jaan Koppel Veiko Poolgas
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Sisukord

TEGEVUSARUANNE.....	4
Äritegevus.....	4
Majandustulemused	4
Arengusuunad	5
Juhtkond ja organisatsioon.....	5
Ärikeskkond	5
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	7
Finantsseisundi aruanne	7
Koondkasumiaruanne.....	8
Rahavoogude aruanne	9
Omakapitali muutuste aruanne	10
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD.....	11
Lisa 1 Üldine informatsioon	11
Lisa 2 Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest.....	11
Lisa 3 Riskide juhtimine.....	30
Lisa 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	54
Lisa 5 Laenunõuded klientidele	54
Lisa 6 Võlad hankijatele.....	55
Lisa 7 Viitvõlad ja muud kohustused	55
Lisa 8 Saadud laenud	56
Lisa 9 Omakapital aktsiaseltsis	56
Lisa 10 Neto intressitulu	57
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	57
Lisa 12 Tehingud seotud osapooltega	58
Lisa 13 Tingimuslikud kohustused	59
JUHATUSE ALLKIRI 2018. A. MAJANDUSAASTA ARUANDELE.....	60
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	61
MAJANDUSAASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK.....	64
NÕUKOGU ALLKIRJAD AASTAARUANDELE	65
TULUDE JAOTUS VASTAVALT EMTA KLASSIFIKAATORITELE	66

TEGEVUSARUANNE

AS LHV Finance (edaspidi: Ettevõte) on finantseerimisasutus, mis kuulub AS-i LHV Pank konsolideerimisgruppi. Ettevõtte põhitegevusalaks on tarbimiskrediiditeenuste pakkumine, milleks on järelmaksu väljastamine jaekaupmeeste vahendusel ning tagatiseta tarbimislaenud (remondilaen, autolaen, väikelaen). Järelmaksuteenuse abil aitame jaekaupmeestel oma äri kasvatada, võimaldades neil müüa oma tooteid ja teenuseid järelmaksuga ning seeläbi käivet tõsta. Tarbimislaenud annavad meie klientidele täiendava võimaluse oma suuremate ostude eest pikema aja jooksul tasuda. Peame oluliseks, et nii järelmaksu kui ka väikelaenu väljastamine toimuks lihtsalt ja kiirelt ning oleks tarbija jaoks mõistlike tingimustega. Paneme suurt rõhku sellele, et meie protsessid oleksid automaatsed ja efektiivsed ning klientide ja koostööpartnerite soove arvestavad. Samal ajal hoolitseme selle eest, et kogu laenuväljastamise protsess toimuks vastutustundliku laenamise põhimõtteid silmas pidades.

Äritegevus

2018. aastal keskenduti peamiselt müügile ja laenuportfelli kasvatamisele. Selleks toimusid läbi aasta erinevad müügi- ning turunduskampaaniad ja -tegevused. Peamiseks kasvu allikaks olid tarbimislaenud. Seda kasvu toetas ka uute väikelaenutoodete turule toomine. LHV sisustuslaen sai tehtud remondilaenu täienduseks, et laiendada sihtotstarvet, mille jaoks need laenud sobivad. LHV tervise- ja ilulaen sai turule toodud peamiselt sellepärast, et asendada järelmaksu pakkumist sobiva sihtotstarbelise väikelaenutootega osade järelmaksupartnerite juures.

Alates 2018. aasta septembrist on kliendile võimalik laenu taotleda ja lepinguid allkirjastada kasutades Smart-ID võimalust.

Mitmeid programme ja protsesse arendati edasi, et pakkuda kiiremat ja mugavamat teenust kliendile. Näiteks krediidiotsustamise protsesse muudeti oluliselt automaatsemaks, mis võimaldas tõsta automaatotsuste osakaalu. Lihtsustati LHV järelmaksulingi lahendust e-poodidele ja arendati uued moodulid. Ka järelmaksu müüjate programmis teostati täiendusi ning alates kevadest ei pea tuvastusprotsessise tegema kliendi dokumendist koopiat. Suurt tähelepanu juhiti dokumentide digitaalsele allkirjastamisele, mis oluliselt lihtsustab partneri protsessi.

Järelmaksu valdkonnas oli jätkuvalt eesmärgiks uute partnerite leidmine, kuid ka olemasolevate partnerite aktiveerimine. 2018. aasta lõpu seisuga oli LHV Finance'l 486 partnerit, kelle poolt müüdavate kaupade ja teenuste ring on väga lai, alates elektroonika ja – kodukaupadest kuni reisi- ja meditsiiniteenusteni.

Majandustulemused

Aasta jooksul sõlmiti 34 (2017: 35) tuhat uut tarbimiskrediidilepingut mahus 41,4 (2017: 36,8) miljonit eurot. Portfell kasvas aasta lõpuks 51,2 (31.12.2017: 43,1) miljoni euroni ning aasta lõpu seisuga oli portfellis 51 (2017: 51) tuhat kehtivat tarbimiskrediidilepingut. Netointressitulu teeniti aasta jooksul 8,1 (2017: 7,1) miljonit eurot ning tegevuskulud olid 2,06 (2017: 1,67) miljonit eurot. Laenukahjude provisjone tehti kokku aasta jooksul mahus 0,17 (2017: 0,63) miljonit eurot ning aasta kasumiks kujunes 5,0 (2017: 4,6) miljonit eurot.

2018. aastast tasuti tulumaksu 0,9 miljonit eurot, mis teeb võrreldavaks tulumaksueelseks kasuminumbriks 5,9 miljonit eurot.

Suhtarvud (tuhandetes eurodes)	2018	2017	Suhtarvude selgitused
Puhaskasum/-kahjum	5 043	4 604	
Keskmine omakapital	10 956	7 802	(aruandeperioodi lõpu omakapital + eelmise perioodi lõpu omakapital) / 2
Omakapitali tootlus (ROE) %	46%	59%	puhaskasum / keskmine omakapital *100
Neto intressitulu	8 147	7 106	
Intressitootvad varad, keskmine	47 392	39 543	(aruandeperioodi lõpu intressitootvad varad + eelmise perioodi lõpu intressitootvad varad) / 2
Neto intressimarginaal (NIM) %	17%	18%	neto intressitulu / intressitootvad varad, keskmine * 100
Kulude ja tulude suhe %	25%	24%	tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Arengusuunad

2019. aastal on endiselt ettevõtte oluliseks eesmärgiks väikelaenu müügi ja portfelli kasvatamine. Selleks panustatakse nii tootearendusse kui ka müügi- ja turundustegevusse.

Samaaegselt tegeletakse ka krediitkvaliteediga, et ennetada võimalikke kahjusid majanduskeskkonna halvenemisel. Oluliseks prioriteediks on jätkuvalt krediidiotsustamise protsessi efektiivistamine.

Järelmaksu valdkonnas keskendume 2019. aastal müügile olemasolevate koostööpartnerite juures, kuid endiselt on fookuses uute koostööpartneritega koostöö alustamine.

Panustame jätkuvalt väga heasse klienditeenindusse ning püsiklientide rahulolu ja lojaalsuse kasvatamisse.

Juhtkond ja organisatsioon

LHV Finance'i nõukogu on neljaliikmeline. Nõukogusse kuuluvad Rain Lõhmus, Erki Kilu, Veiko Poolgas ja Jaan Koppel. Nõukogu esimees on Erki Kilu. LHV Finance'i juhatus on üheliikmeline. 02.01.2017-04.02.2018 oli juhatajaks Nele Roostalu ning alates 05.02.2018 on juhatajaks Kadri Kiisel.

Aasta lõpu seisuga oli ettevõttes täidetud 27 täistöökohta (2017: 27).

Ärikeskkond

Eesti majanduskasv küll mõnevõrra aeglustub, kuid majandus on heas tasakaalus ja vastupidav. Keskkond on tarbimislaenude väljastamiseks jätkuvalt soodne - eratarbimine kasvab, tarbijate ja majanduse kindlustunde indikaatorid on püsinud kõrgemal pikaajalisest keskmisest ja töötuse määr on endiselt väga madal. Kodumajapidamiste säästumäär kasutatava tulu suhtes on jätkuvalt

tugev ning nende eelarveseis on sissetulekute, tarbimise ja eluasemeinvesteeringute kõrval olnud positiivne. Samas tõusis 2018. aastal eraisikutele antud tarbimislaenude krediidikulukuse määr, kui varasematel aastatel on see pigem langenud. 30.11.2018 seisuga on tarbimislaenude krediidikulukuse määr 20,1% (2017: 18,81%).

Eesti Konjunkturiinstituut prognoosib 2019. aastaks 3,3% majanduskasvu ja 2,7% tarbijahindade tõusu. Keskmine palk peaks jõudma 1380 euronit ja reaalspalga kasv on 3,4%.

Konkurents tagatiseta tarbimislaenude turul on jätkuvalt väga suur. 2018. aasta juuni seisuga oli krediidiandja tegevusluba 52 ettevõttel, kelle koondlaenuportfelli maht koos liisingutega oli 954 miljonit eurot. Lisaks neile tegutses turul 12 pankadega seotud krediidiandjat ja kaheksa krediidivahendajat. Krediidiasutuste poolt eraisikutele antud tagatiseta tarbimislaenude jääk oli 804,80 miljonit eurot 2018. aasta lõpuks (2017: 767,20 miljonit), mis on 5% suurem kui eelneval aastal. Krediidiasutuste tagatiseta tarbimislaenude käive kasvas aastaga 315,50 miljoni euronit (2017: 302,30 miljonit) ehk 4%. Võrreldes varasemate perioodidega on mahu kiire kasv aeglustunud.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded krediitiasutustele		5	0
Laenuõuded klientidele	5	51 245	43 132
Muud nõuded ja varad		88	76
Materiaalne põhivara		2	7
Immateriaalne põhivara		43	39
Varad kokku		51 383	43 254

Kohustused			
Võlad hankijatele	6	1 114	1 423
Viitvõlad ja muud kohustused	7	770	674
Saadud laenud	8	37 693	31 051
Kohustused kokku		39 577	33 148

Omakapital			
Aktiakapital		200	200
Ülekurss		300	300
Kohustuslik reservkapital		20	20
Jaotamata kasum		11 286	9 586
Omakapital kokku	9	11 806	10 106
Kohustused ja omakapital kokku		51 383	43 254

Lisad lehekülgedel 10 kuni 59 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Koondkasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	2018	2017
Intressitulu	10	9 380	8 201
Intressikulu	10	-1 234	-1 095
Neto intressitulu		8 146	7 106
Teenustasutulu		518	485
Teenustasukulu		-554	-688
Neto teenustasutulu		-36	-203
Tööjõukulud	11	-1 024	-835
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	11	-1 034	-833
Kasum enne laenude allahindluse kulu		6 052	5 235
Laenude allahindluse kulu	5	-171	-631
Kasum enne tulumaksu		5 881	4 604
Tulumaksukulu		-838	0
Aruandeaasta koondkasum		5 043	4 604

Lisad lehekülgedel 10 kuni 59 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	2018	2017
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		9 328	8 148
Saadud teenustasu ja muud tulud		518	485
Makstud intressid		-1 215	-1 104
Makstud teenustasukulud		-554	-688
Makstud tööjõu kulud		-992	-787
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-1 006	-785
Tulumaks dividendidelt		-838	0
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust		5 241	5 269
Äritegevusega seotud varade muutus:			
Laenunõuded klientidele		-8 225	-8 332
Muud nõuded ja varad		-19	-1
Äritegevusega seotud kohustuste muutus:			
Saadud laenud	8	6 624	2 917
Võlad hankijatele, viitvõlad ja muud kohustused		-237	173
Neto rahavood äritegevusest		3 384	26
Rahavood investeerimistegevusest			
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara		-29	-26
Neto rahavood investeerimistegevusest		-29	-26
Rahavood investeerimistegevusest			
Makstud dividendid		-3 350	0
Neto rahavood investeerimistegevusest kokku		-3 350	0
Raha ja raha ekvivalentide muutus		5	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses		0	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus		5	0

Lisad lehekülgedel 10 kuni 59 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Aktiakapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2017	200	300	20	4 977	5 497
Aktiaoptsioonid	0	0	0	5	5
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	4 604	4 604
Saldo seisuga 31.12.2017	200	300	20	9 586	10 106
Saldo seisuga 01.01.2018	200	300	20	9 586	10 106
Makstud dividendid	0	0	0	-3 350	-3 350
Aktiaoptsioonid	0	0	0	7	7
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	5 043	5 043
sh muudatused IFRS 9 esmakordsel rakendamisel (lisa 2.1))	0	0	0	-104	-104
Saldo seisuga 31.12.2018	200	300	20	11 286	11 806

Täpsem informatsioon aktiakapitali kohta on toodud lisa 9.

Lisad lehekülgedel 10 kuni 59 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

ASi LHV Finance (edaspidi: ettevõtte) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (edaspidi IFRS). Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

AS LHV Finance on aktsiaselts, mis on asutatud 06.02.2013 ja registreeritud Eesti Vabariigis.

Ettevõtte ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. Ettevõtte pakub tarbimiskrediiditeenuseid Eestis. Ettevõtte aktsionärid on AS LHV Pank, kes omab 65% ja Toveko Invest OÜ, kes omab 35% ettevõtte aktsiatest.

Käesolev aastaaruanne (sh raamatupidamise aruanded) on juhatuse poolt heaks kiidetud 29. märtsil 2019. Juhatuse kinnitatud aastaaruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust raamatupidamise aastaaruannet mitte kinnitada.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool. Toodud arvestuspõhimõtteid on järjepidevalt kasutatud kogu aruandeperioodi jooksul, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

2.1 Koostamise alused

Raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-ile nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapoolsete hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud Lisas 4.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2018 ja lõppes 31. detsembril 2018. Raamatupidamise aastaaruande

arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2018 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning juhtkonna hinnang nimetatud standardite ja tõlgenduste mõju kohta ettevõtte aruannetele on välja toodud allpool.

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Ettevõttele kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2018.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“:
klassifitseerimine ja mõõtmine (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). LHV pole korrigeerinud 2017. aasta võrdlusandmeid 2018. aasta aastaaruandes, sest vastavalt juhtkonna otsusele kasutati IFRS 9 esmarakendamisel lihtsustatud meetodit. Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmiskategooriast:

- varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (AC)
- varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI)
- varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL).

IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise reeglite alusel tuleb finantsvarad klassifitseerida ja mõõta kas amortiseeritud soetusmaksumuses, õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande või õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande. Võlainstrumenti klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamiseks on Ettevõtte jaganud finantsvarad portfelligesse ja/või alamportfelligesse selle alusel, kuidas sarnaseid finantsvarasid koos hallatakse saavutamaks kindel äriiline eesmärk. Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumentid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis,

kus ettevõtte hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglases väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks tuletisinstrumentid). Varjatud („embedded“) tuletisinstrumente ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

Omakapitaliinstrumentid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemiseesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.

Finantsinstrumentide mõõtmises ei toimunud olulisi muutusi võrreldes IAS 39-ga. Standardi esmakordne rakendamine ei mõjuta Ettevõtte finantspositsiooni, finantstulemusi või omakapitali perioodil, mil standardit esmakordselt rakendatakse. Vaata ka tabelit allpool.

IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise mudeli nõuded põhinevad oodatava krediidikahjumi mudelil, vastupidiselt IAS 39 tegeliku krediidikahjumi mudelile. Samuti on IFRS 9 väärtuse languse

kahjumite kajastamise nõuded laiahaardelisemad võrreldes standardiga IAS 39, nõudes kõigi finantsvarade, mida mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses ja õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, sh bilansiväliste kohustuste (nii garantiid kui ka väljastamata laenusummad), puhul finantsvara väärtuse languse testimist. Testitavad finantsvarad jaotatakse kolme gruppi vastavalt finantsvarade krediitkvaliteedi muutumisele. Esimesse gruppi kuuluvad finantsvarad, mille puhul pole toimunud olulist krediitkvaliteedi halvenemist, teise gruppi kuuluvad finantsvarad, millel on toimunud oluline krediitkvaliteedi halvenemine, ning kolmandas grupis on mittetöötavad finantsvarad. Kolmandasse gruppi kuuluvate oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse individuaalselt, samas kui ebaolulistele finantsvaradele rakendatakse grupipõhist hindamist. Esimesse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa moodustab 12 kuu oodatav krediitkahjum. Teise ja kolmandasse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa on võrdne finantsvara oodatava krediitkahjumiga kogu eluea jooksul.

IFRS 9 alusel mõjutab finantsvara klassifitseerumine esimesest grupist teise gruppi oluliselt allahindluse summa suurus. IFRS 9-le üleminek tõi kaasa laenude allahindluse muutuse summas 104 tuhat eurot. Tulevikus arvele võetavate finantsvarade puhul kasutatakse krediitkvaliteedi indikaatorina makseviivituse tõenäosust (PD ehk probability of default) kogu eluea jooksul. Lisaks, erilise kohtlemise all olevad ja üle 30 päeva makseviivitusega finantsvarad klassifitseeritakse esimesest grupist teise gruppi.

IFRS 9 alusel arvutatakse allahindlus makseviivituse hetkel oleva laenu suuruse (EAD), makseviivituse tõenäosuse (PD) ja kahjumäär makseviivituse korral (LGD) korrutisena. Esimesse gruppi kuuluvate finantsvarade puhul arvutatakse 12 kuu oodatav krediitkahjum, kuid teise gruppi kuuluvatel finantsvaradel arvutatakse oodatav krediitkahjum kogu eluea jooksul.

Finantsvaradel, millel on toimunud oluline krediitkvaliteedi halvenemine, arvutab Ettevõtte IFRS 9 alusel oodatava krediitkahjumi kogu eluea kohta. Kogu eluea oodatava krediitkahjumi arvutamisel IFRS 9 alusel, sh grupi hindamisel, peab arvutus põhinema tõenäosusega kaalutud tulevikku vaataval informatsioonil.

Allahindluste arvutamine IFRS 9 alusel hakkab nõudma ettevõtelt kogenumat krediitkvaliteedi hindamist võrreldes praeguse standardiga IAS 39 ning seega toob kaasa suurema subjektiivsuse. Tulevikku vaatava informatsiooni kaasamine muudab standardi rakendamise keerulisemaks ja allahindlused sõltuvaks juhtkonna hinnangutest majanduse tulevikuväljavaadete osas. Tõenäoliselt on IFRS 9 reeglite alusel arvatud allahindluste summad volatiilsemad ning tsüklisoodumuslikumad võrreldes standardiga IAS 39, tulenedes põhiliselt tulevikustsenaariumite subjektiivsusest.

Uus standard muudab riskimaandamisarvestuse nõudeid põhiliselt selle poolest, et seob riskimaandusarvestuse paremini riskijuhtimisega, kuid need standardi muudatused ei oma otsest mõju Ettevõttele, sest Ettevõtte ei kasuta praegu riskimaandust. Samas näeme, et uued riskimaandusarvestuse nõuded annavad Ettevõttele paremad võimalused riskimaandusarvestuse

kasutuselevõtuks, eesmärgiga vähendada finantsaruannetes selliste positsioonide volatiilsust,

mida maandatakse raamatupidamislikult teisiti kajastatavate instrumentidega.

Järgnevas tabelis on toodud finantsvarade bilansiline maksumus võttes arvesse nende varasemaid mõõtmiskategooriaid kooskõlas IAS 39-ga ning uusi mõõtmiskategooriaid IFRS 9-le üleminekul 1. jaanuaril 2018:

	Mõõtmis-kategooria		Bilansiline jääkväärtus vastavalt IAS-le 39 (seisuga 31.12.2017)(a)	Allahindlus IAS 39 kohaselt (lõpp-bilanss 31. detsember 2017) (b)	Mõju Ümber-arvestus	Bilansiline jääk- väärtus vastavalt IFRS 9-le (seisuga 01.01.2018) (a+c)	Allahindlus IFRS 9 kohaselt (algbilanss 1. jaanuar 2018) (b+c)
	IAS 39	IFRS 9			ECL		
Laenu-nõuded klientidele (lisa 5)	L&R	AC	43 132	-1 054	-104	42 078	-1 158
Muud nõuded klientide vastu	L&R	AC	71	0	0	71	0
Finantsvarad kokku			43 203	-1 054	-104	42 149	-1 158

Ennetähtaegne tagasimakse negatiivse kompensatsiooniga – IFRS 9 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Muudatus võimaldab kajastada teatud laene ja võlaväärtpabereid korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil ka juhul, kui neid võib ennetähtaegselt tagasi maksta summas, mis on väiksem kui korrigeeritud soetusmaksumus, näiteks kui tagasimakse toimub õiglases väärtuses või kui tagasimakse sisaldab mõistlikku kompensatsiooni laenuandjale, olles mõõdetud selle instrumendi järelejäänud elueal toimuva turuintresside kasvu mõju nüüdisväärtuse summas. Lisaks on standardi otsuste aluste (basis of conclusions) osasse lisatud info, mis kinnitab kehtivaid IFRS 9 juhiseid, mis sätestavad, et kui korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavaid finantskohustusi muudetakse või vahetatakse

selliselt, et neid bilansist ei eemaldata, tuleb tekkinud kasum või kahjum kajastada kasumiaruandes. Seetõttu ei saa ettevõtte enamustel juhtudel muuta laenu sisemist intressimäära laenu järelejäänud elueaks, et vältida laenutingimuste muutmise hetkel mõju kasumiaruandele. Ettevõtte rakendas standardi muudatust koos standardiga IFRS 9. Standardi muudatuse juhiseid on arvesse võetud finantsvarade rahavoogude hindamisel, kas need vastavad APIM nõuetele.

IFRS 15 „Müügitulu lepingutelt klientidega“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uue standardi põhiprintsiibi kohaselt kajastatakse müügitulu siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle, ning müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdud kaubad

ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ning lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb reeglina allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil leping tekitab tulusid. Standardil puudub oluline mõju Ettevõtte finantsaruandele.

IFRS 15 „Müügitulu lepingutelt klientidega muudatused“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Muudatused ei muuda standardi põhiprintsiipe, vaid selgitavad, kuidas neid printsiipe tuleks rakendada. Muudatused selgitavad, kuidas tuvastada teostamiskohustusi (lubadust kliendile üle anda kaupa või osutada teenust) lepingus; kuidas määrata, kas ettevõtte on müügitehingu põhiosutaja (principal) (kauba või teenuse pakkuja) või agent (vastutav kauba või teenuse pakkumise korraldamise eest); ning kuidas määrata, kas müügitulu litsentsi andmise eest tuleb kajastada konkreetsel ajahetkel või perioodi jooksul. Neile selgitustele lisaks sisaldavad muudatused kaks täiendavat lihtsustust eesmärgiga vähendada ettevõtte kulusid ja keerukust standardi esmakordsel rakendamisel.

Standardil puudub oluline mõju Ettevõtte finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 1.

jaanuaril 2018 algaval aruandeaastal, ei olnud olulist mõju Ettevõttele.

(b) Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Ettevõttele kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2019 või hilisematel perioodidel ja mida ettevõtte ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 16 “Rendilepingud” (rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uus standard sätestab rendilepingute arvelevõtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavadelt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt.

Muudatused IFRS-ides 2015-2017“ (rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele

aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Piiratud ulatusega muudatused mõjutavad nelja standardit. IFRS 3-s selgitati, et omandaja peab ümber hindama oma varasema osaluse ühiselt kontrollitavas tegevuses, kui ta omandab selle äri üle kontrolli. Vastupidiselt, IFRS 11-s on nüüd selgesõnaliselt öeldud, et investor ei tohi ümber hinnata oma varasemat osalust, kui ta omandab või kaotab ühise kontrolli üle ühiselt kontrollitava tegevuse. Muudetud IAS 12 selgitab, et dividendide tulumaksumõju tuleb kajastada vastavalt sellele, kuidas on tekkinud jaotatav kasum, näiteks kasumiaruandes või muus koondkasumiaruandes. Nüüd on arusaadav, et see nõue rakendub kõikides olukordades, kui omakapitalina klassifitseeritud finantsinstrumentidelt tehtud maksed on käsitletavad kasumi jaotamisena ning mitte ainult siis, kui maksumõjud tekivad seetõttu, et jaotatavale ja jaotamata kasumile rakenduvad erinevad maksumäärad. Muudetud IAS 23-s on nüüd selgesõnaliselt juhised, et laenu, mis on võetud konkreetse vara ehitamise finantseerimiseks, tuleb üldiste laenukulude kogumist välja võtta ainult seni, kuni selle konkreetse vara ehitus on sisuliselt lõpetatud. Ettevõtte hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

Finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudetud kontseptuaalne raamistik sisaldab uut peatükki mõõtmise kohta, juhiseid finantstulemuse raporteerimise kohta, täiendatud mõisteid ja juhiseid (nt kohustuse mõiste) ning selgitusi oluliste valdkondade rolli kohta finantsaruandluses, näiteks juhtkonna kätte usaldatud ressursside kasutamise

hoolsus, konservatiivsus, mõõtmise ebakindlus. Ettevõtte hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

„Äritegevuse mõiste“ – IFRS 3 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudatustega on korrigeeritud äritegevuse mõistet. Äritegevusel peavad olema sisendid ja sisuline protsess, mis koos aitavad oluliselt kaasa võimele luua väljundeid. Uus juhendmaterjal annab raamistiku hindamiseks, millal sisend ja sisuline protsess on olemas, sh varajases staadiumis olevate ettevõtete puhul, mis ei ole väljundeid tekitanud. Kui väljundeid ei ole, siis äritegevusena klassifitseerumiseks on vajalik organiseeritud tööjõu olemasolu. Väljundi mõistet on kitsendatud ja see keskendub nüüd klientidele pakutavatele kaupadele ja teenustele ning investeerimistulu ja muu tulu teenimisele; mõiste ei hõlma enam kulude kokkuhoidu ja muud majanduslikku kasu. Samuti ei pea enam hindama, kas turuosalisel on võimalised puuduvad osi asendama või omandatud tegevusi ja varasid integreerima. Ettevõtte võib läbi viia „konsentratsioonitesti“ – omandatud varad ei vasta äritegevuse mõistele kui omandatud brutovarade sisuliselt kogu õiglane väärtus kontsentreerub ühele varale (või ühesuguste varade kogumile). Ettevõtte hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

„Olulisuse mõiste“ – IAS 1 ja IAS 8 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudatused selgitavad olulisuse mõistet ning seda, kuidas mõistet rakendada, kaasates mõistesse need juhised, mis seni olid kirjas muudes standardites. Samuti on täiendatud mõistega kaasneva selgitusi.

Muudatuste tulemusena on olulisuse mõiste kõikides IFRS standardites järjepidev. Info on oluline, kui selle avaldamata jätmine, valesti avaldamine või varjamine võib mõistlikult eeldades mõjutada otsuseid, mida ettevõtte üldotstarbeliste finantsaruannete peamised kasutajad nende aruannete põhjal teevad. Ettevõtte hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Ettevõttele.

2.2 Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Ettevõtte arvestus- ja esitusvaluutaks on euro.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga (keskpank) valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustused ning mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

Seisuga 31.12.2018 ja 31.12.2017 puuduvad ettevõtte välisvaluutas varad ja kohustused, samuti pole aruandeperioodil toimunud tehinguid välisvaluutas.

2.3 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes nõudmiseni hoiuseid

krediidiasutustes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

2.4 Finantsvarad

Arvestuspõhimõtted alates 01. jaanuarist 2018

Esmane kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes kui ettevõttest saab instrumendi lepinguline osapool ja need kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglases väärtuses. Esmasel arvele võtmisel liidetakse tehingukulud õiglasele väärtusele, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, mille puhul tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Õiglases väärtuses finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval. Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad kajastatakse tehingupäeval.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui (a) varad on tagasimakstud või õigused varadest tulenevatele rahavoogudele on muul viisil aegunud või (b) ettevõtte on loovutanud õigused varadest tulevatele rahavoogudele või on sõlminud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe, kusjuures (i) kõik varade omamisega seotud riskid ja hüved on üle antud või (ii) riskid ja hüved pole üle antud, kuid varade üle puudub kontroll.

Kontroll varade üle säilib, kui vastaspoolel pole vara tervikuna võimalik müüa sõltumatule kolmandale osapoolale ilma müügipiirangute kehtestamiseta.

Edasine kajastamine

Ettevõtte klassifitseerib finantsvarad ühte kolmest mõõtmiskategooriast: finantsinstrumendid õiglases

väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande ja amortiseeritud soetusmaksumuses. Klassifitseerimine sõltub sellest, kas finantsvara puhul on tegemist võlainstrumendi, omakapaliinstrumendi või tuletisinstrument.

Võlainstrumendid (laenud ja võlakirjad)

Klassifitseerimine on kombinatsioon ärimudeli hindamisest finantsvarade haldamisel ning kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamine teostatakse homogeensete portfelli/toodete põhjal ning kuidas Ettevõtte üksustes toimub ärijuhtimine. Hindamine baseerub realistlikel stsenaariumitel ning võttes arvesse, kuidas portfelle hinnatakse ja milline on juhtkonnale raporteerimine; millised riskid mõjutavad portfelli tulemuslikkust ja kuidas neid riske juhitakse; kuidas toimub juhtide tasustamine; müükide sagedus, väärtus ja ajastus ning nende põhjused. Hindamaks, kas rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid, on põhiosa määratud kui võlainstrumendi õiglane väärtus esmasel kajastamisel, mis võib muutuda kui toimub tagasimakseid või intresside kapitaliseerimisi. Intressirahavood tulenevad tavapärasest laenuandmise komponentidest, sh tasu raha ajaväärtuse eest, krediidiriski eest, likviidsusriski eest ning muuhulgas ka administratiivkulused ja kasumimarginaali. Kui on muid lepingulisi tingimusi, mistõttu on avatus muudele riskidele või volatiilsusele, siis ei ole täidetud ainult põhiosa- ja intressimaksete tingimused. APIM teste viiakse läbi ühe osana uute toodete heakskiitmise protsessis. IFRS 9 rakendamisel rakendati SPPI-d 22 suuremale tootele, mida kajastatakse korrigeeritud

soetusmaksumuses. Kõikide toodete, peale ühe, raamatupidamislik kajastamine jäi samaks. Ühe toote – võimenduslaenu – puhul, muudeti toote tingimusi enne 1. jaanuari 2018 selliselt, et üks funktsionaalus eemaldati tootest ja seejärel toode läbis APIM nõude Seega, kõikide LHV toodete puhul jäi raamatupidamislik kajastamine selliseks nagu varem.

Võlainstrumendid kajastatakse järgmistel finantsseisundi aruande kirjetel: nõuded keskpankadele, krediitiasutustele ja investeerimisühingutele; laenud ja nõuded klientidele; müügiootel finantsvarad; finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; muud nõuded klientidele ja muud finantsvarad, ning sisaldavad instrumente järgmistes mõõtmiskategooriates.

Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande: võlainstrumendid kajastatakse antud kategoorias kui neid pole võimalik kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande. See on juhul, kui ärimudeliks on hoida kauplemiseesmärgil; see tähendab finantsvarasid hoitakse kauplemiseesmärgil, vaatega need lühiajalises perspektiivis müüa ja eesmärgiga teenida kasumit. Võlainstrumendid kajastatakse kohustuslikult õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kui neid varasid juhitakse või hinnatakse õiglase väärtuse alusel või varasid hoitakse eesmärgiga need müüa või alternatiivselt, kui rahavood ei sisalda ainult põhiosa- ja intressimakseid.

Õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande: võlainstrumendid klassifitseeritakse antud kategooriasse kui järgmised tingimused on täidetud (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid nii rahavoogude

sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Neid varasid mõõdetakse õiglases väärtuses ja õiglase väärtuse muutumisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis ja akumulereeritakse omakapitalis. Akumuleeritud kasumid ja kahjumid klassifitseeritakse omakapitalist kasumiaruandesse kui võlainstrumendi kajastamine lõpetatakse. Intressitulu arvestatakse intressikandvatelt finantsvaradelt kasutades sisemise intressimäära meetodit ja oodatavad krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses: Võlainstrumendid klassifitseeritakse antud kategooriasse kui järgmised tingimused on täidetud (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid rahavoogude sissenõudmise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Nende varade bilansilist brutojääkmaksumust mõõdetakse kasutades efektiivse intressimäära meetodit ja korrigeeritakse oodatavate krediidikahjumitega.

Muutmised

Ettevõtte võib läbi rääkida või muuta lepingulisi tingimusi. Kui uued tingimused on oluliselt erinevad võrreldes algsete tingimustega, siis lõpetab ettevõtte algse vara kajastamise ja võtab arvele uue vara. Ettevõtte hindab lisaks, kas uue finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel. Kui tingimused ei ole oluliselt erinevad, siis ei põhjusta muutus kajastamise lõpetamist ning Ettevõtte arvutab uue bruto jääkväärtuse vastavalt uutele lepingulistele rahavoogudele ja esialgsele efektiivsele

intressimäärale ning kajastab muutmisest tuleneva kasumi või kahjumi.

Ümberklassifitseerimine

Harvadel juhtudel saab võlainstrumente (finantsvarad), välja arvatud need, mida on esmasel arvele võtmisel kajastatud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ümber klassifitseerida, kui on toimunud muutus ärimudelil finantsvara juhtimiseks.

Mahakandmine

Ettevõtte kirjutab finantsvarad kas osaliselt või täielikult maha, kui on tehtud kõik võimalikud pingutused finantsvara sissenõudmiseks ning on ilmnunud, et finantsvara tagasinõudmise osas puudub mõistlik ootus. Mahakandmine tähistab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, et nõude tagasisaamiseks ei ole mõistlikke ootusi, hõlmavad (i) sissenõudmistegevuste lõpetamine ja (ii) kui ettevõtte sissenõudmismeetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui ettevõtte jaoks ei ole diskonteeritavate nõuete sissenõudmine teostatav või majanduslikult mõistlik, hinnatakse nõue mittetoimivaks ja lõpetatakse kajastamine finantsseisundi aruandes. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse saadud summa tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud, et klassifitseerida nõue lootusetuks.

Arvestuspõhimõtted kuni 31 detsember 2017

Lähtuvalt ettevõtte bilansistruktuurist on finantsvarad klassifitseeritud järgmisesse kategooriasse:

- laenud ja nõuded (L&R)

Klassifitseerimine sõltub finantsvara soetuse eesmärgist. Ettevõtte juhtkond määrab finantsvarade esmasel kajastamisel nende klassifitseerimise. Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Laenuõuded klientide vastu kajastatakse siis, kui ettevõtte annab võlgnikule raha kindlaksmääratavate maksetega noteerimata nõude vastu, mis ei ole tuletisinstrument, ilma kavatsuseta sellest tuleneva debitoorse võlgnevusega kaubelda. Laenud ja nõuded kajastatakse kuni nende tagasimaksmiseni või mahakandmiseni. Peale esmast arvelevõtmist kajastab ettevõtte laene ja nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses (miinus põhiosa tagasimaksed ja vajadusel võimalikud allahindlused) ning arvestab järgmistel perioodidel intressitulu nõudelt, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Tulenevalt lepingutingimuste olulistest muutustest, kajastatakse restruktureeritud laenud uute laenudena juhul, kui on toimunud uue laenu väljastamine, sh olemasoleva laenu refinantseerimine või olemasoleva laenu suurendamine laenu põhiosa, intresside, viiviste või muude sellega seotud maksete tasumiseks. Laenud, mille puhul toimub muude lepingutingimuste muutmine kliendi krediitkvaliteedi halvenemise tõttu, kajastatakse sarnaselt varasemale ja uue laenu väljastamist ei toimu.

Nõuded klientidele tekivad klientidele teenuse osutamisest ja need võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses koos tehingukuludega ning kajastatakse seejärel korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit (miinus tagasimaksed ning võimalik allahindlus vara väärtuse langusest).

Laenude ja nõuete väärtuse langust hinnatakse vastavalt punktis 2.5. kirjeldatud põhimõtetele.

2.5 Amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtuse langus

Arvestuspõhimõtted alates 01. jaanuarist 2018

Möötmine

Allahindluse nõuded baseeruvad oodatava krediitkahjumi (ECL) mudelil. ECL mudeli peamiseks printsiibiks on näidata finantsinstrumentide krediitkvaliteedi kahanemise või paranemise mustreid.

Kõikidele korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavad finantsvarad, samuti ka finantsgarantiid ja teatud valmisolekulaenud, on oodatava krediitkahjumi skoobis.

ECL finantsvaradelt korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatakse kui allahindlus, st kajastatakse koos nende varadega finantsseisundi aruandes. Allahindlus vähendab bilansilist bruto jääkväärtust. ECL valmisolekulaenudelt ja finantsgarantii lepingutelt kajastatakse eraldisena, st finantsseisundi aruandes kui kohustust. Allahindluse ja eraldise korrigeerimised seoses ECL muutusega

kajastatakse kasumiaruandes oodatava krediidikahjumi netomuutusena.

Krediidiriski ja ECL hindamine bilansipäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu tegemiseks - sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste individuaalseks hindamiseks.

ECL mudelil on kolm faasi, mis baseeruvad krediidiriski muutusel. 12-kuu ECL (faas 1) rakendatakse kõikidele kirjetele, va kui on toimunud krediidiriski oluline suurenemine võrreldes esialgse kajastamisega. Kirjetele, mille puhul on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (faas 2) või on maksejõuetud (faas 3), rakendatakse kogu eluea jooksu ECLi.

Krediidiriski oluline suurenemine

Ettevõtte hindab igal bilansipäeval, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega. Olulise krediidiriski suurenemise hindamine baseerub kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel indikaatoritel. Need indikaatorid sisaldavad mis on maksejõuetuse vahemikus >30 ja <90 päeva ja finantsvarad, mis on klassifitseeritud kõrgendatud jälgimise alla või on makseraskuste tõttu restruktureeritud (laenuid mille lepingulised tingimused on muudetud seoses kliendi finantsraskustega). Kvantitatiivne indikaator arvutatakse vastavalt muutusele eluea maksejõuetuse tõenäosuses (PD), võrreldes bilansipäeval stsenaariumitega kaalutud eluea PD muutust stsenaariumitega kaalutud esmase kajastamise eluea PD'ga. Juhul kui on toimunud

oluline krediidiriski suurenemine võrreldes esmase kajastamisega, kajastatakse eluea ECL allahindlus ja finantsvara liigub faasi 2. Meetod on sümmeetriline, st järgnevatel bilansipäevadel, kui finantsinstrumendi krediidikvaliteet paraneb selliselt, et enam ei ole täidetud oluline krediidiriski suurenemise kriteeriumid alates esmasest kajastamisest, siis finantsvara liigub tagasi faasi 1.

Maksejõuetuse definitsioon

Ettevõtte hindab finantsinstrumendi lootusetuks, kui vastab täielikult vara väärtuse languse mõistele ja vastab ühele või mitmele allpool toodud kriteeriumile:

Kvantitatiivne kriteerium

Laenuvõtja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja 10 eurot üle tähtaja. 10-eurone piirmäär, millest algavad tegevused võla sissenõudmiseks, on paika pandud võlahalduse protseduuridega ning tegemist on ka nõude lootusetuks tunnistamise olulise piirmääraga.

Kvalitatiivne kriteerium

Laenuvõtja ei täida tõenäoliselt laenuid tagasimakse tingimusi, mis viitab, et tal on märkimisväärsed finantsraskused. Näitajad, et klient ei suuda võlga täielikult tasuda, on järgmised:

- Lepingule on määratud mitteteenindav staatus
- Krediidikvaliteedi langemise tõttu on tehtud spetsiifilised krediidikorjeringid

- Krediidikohustuse müük majandusliku kahjumiga üle 5%
- Lepingule on rakendatud vältimatud restruktureerimise tegevused, mille tulemusena on finantskohustused vähenenud rohkem kui 1% võrra
- Laenusaja pankrott on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust
- Kliendi rahavoo seis ei võimalda teenindada osamakseid
- Ettevõtte on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseerinud garantii.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Ettevõtte finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Lootusetud finantsinstrumendid on faasis 3. Kõik finantsvarad, mis on faasis 3, on krediidikahjumiga.

Modelleerimine

ECL arvutatakse funktsioonina maksejõuetuse tõenäosusest (PD), suurusest maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäärast antud maksejõuetuse korral (LGD), samuti ka kahjujuhtumi toimumise hetkest. Ettevõtte IFRS 9 metodoloogia ECL mõõtmiseks baseerub olemasolevatel sisemistel skooringu ja reitingu mudelitel.

PD väljendab tõenäosust, et laenu ei maksta tagasi ja jõuab maksejõuetuks kas 12 kuu või eluea jooksul. Oodatav PD igale individuaalsele instrumendile sisaldab hinnangut toimunud sündmustest,

praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab olemasolevaid skooringu mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 spetsiifilistele nõudmistele. Mudelid on kalibreeritud kombinatsioonina vastavalt vara klassist ja toote tüübist.

EAD väljendab hinnangut krediidipositsiooni summa osas hetkel, mil maksejõuetus võib tekkida. Bilansiväliste summade osas sisaldab EAD hinnangut, millised summad võetakse kasutusse maksejõuetuse hetkeks. LGD on summa, mida maksejõuetuse korral ei pruugita tagasi saada. LGD võtab arvesse iga omatava tagatise väärtuse ja kvaliteedi. LHV kasutab olemasolevaid LGD mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 nõudmistele. ECL mõõtmisel kasutab LHV maksimaalset lepingulist perioodi, mille kestel LHV on riskile avatud.

Tuleviku prognoosid

Ettevõtte kasutab ECL mõõtmisel sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose tuleviku informatsiooni baasina. Selleks, et tagada erapooletu krediidikahjude hindamine vastavalt IFRS-le 9, kasutatakse vähemalt kolm stsenaariumit. Üheks stsenaariumiks on baaststsenaarium, mis on kõige tõenäolisem väljavaade ja mida kasutatakse ka tavapärase finantsplaneerimise ja eelarvestamise protsessis, kuivõrd teised stsenaariumid kajastavad optimistlikumat ja pessimistlikumat väljavaadet.

Prognoosid koostatakse sisemiselt Krediidijuhtimise osakonnas, mis konsulteerib ekspertidega Riskikontrolli üksusest, äriüksusest ja finantsosakonnast. Kui mõistliku kuluga on kättesaadav, tuleks konsulteerida väliste ekspertide ja väliselt välja töötatud võrdlusprognoose. Viidatud

võrdlusprognoosid sisaldavad, kuid ei ole piiratud IMFi poolt avalikustatava maailmamajanduse väljavaatega, Euroopa Komisjoni poolt avalikustatava Euroopa majandusprognoosiga ja Eesti Panga poolt avalikustatava majandusprognoosiga. Stsenaariumid kinnitatakse Riski ja Kapitali Komitee poolt.

Stsenaariumid tuleks välja töötada ajaperioodile, mille puhul saab usaldusväärseid projektsioone koostada ning milleks on tüüpiliselt 3-aastane ajahorisont. Minimaalselt tuleb kasutatavaid makroindikaatoreid prognoosida kaheaastaseks perioodiks peale käesolevat aastat. Üldiselt vaadatakse stsenaariumid üle kvartaalse sagedusega. Juhul kui on toimunud olulisi muutusi makromajanduse väljavaadetes, siis uuendatakse stsenaariumeid.

Individuaalsed hindamised ja juhtkonna hinnangud

Ettevõtte kasutab ECL määramiseks nii mudeleid kui eksperthinnanguid. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudel annab juhiseid ja läbipaistvust, kuidas majandussündmused võiksid mõjutada finantsvarade allahindlust. Eksperthinnangut võib rakendada mudelleeritud tulemusele, et rakendada oodatud mõju näitajate osas, mida mudel ei arvestanud. Selliseid individuaalseid ECL hinnangud võidakse rakendada oluliste vastaspoole positsioonide puhul. Need hinnangud otsustatakse Krediidikomitee poolt. Lisaks võib olla vajadus korrigeerimisteks portfelli tasandil, mille otsustab Riski ja Kapitali Komitee.

Arvestuspõhimõtted kuni 31 detsember 2017

Finantsvarade väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse kasumiaruandes perioodil, mil kahjulik sündmus (või sündmused) leiab aset pärast vara esialgset arvele võtmist ja see kahjulik sündmus (või sündmused) omab mõju finantsvara või finantsvarade grupi tuleviku rahavoole, mis on usaldusväärselt hinnatav. Kui ettevõtte hindab, et individuaalselt hinnatava finantsvara osas ei ole võimalik objektiivselt hinnata kahjuliku sündmuse (või sündmuste) toimumist, siis nimetatud finantsvara kaasatakse teiste sarnaste krediidiriski tunnustega finantsvarade gruppi ja hinnatakse allahindlusvajadust grupipõhiselt.

Ettevõtte hindab riske konservatiivselt, võttes arvesse kogu deebitori maksevõime kohta teada oleva informatsiooni ning kas on ilmnenud objektiivseid asjaolusid, mis viitaks väärtuse langusele (ostja finantsraskused või võimetus täita oma võlakohustus ettevõtte ees).

Klientidele väljastatud laene hinnatakse grupipõhiselt. Füüsilisest isikust laenusaaajate puhul hinnatakse laenulepingus fikseeritud kohustuste täitmise õigeaegsust, varasemat maksekäitumist, maksevõimet, vanust, haridust, tööstaaži, säästmisharjumusi ja muid krediidiriski mõjutavaid tegureid. Ärikliendist laenusaaaja puhul hinnatakse ettevõtte finantsseisu, laenulepingus fikseeritud kohustuste täitmise õigeaegsust, varasemat maksekäitumist, maksevõimet ja muid krediidiriski mõjutavaid tegureid.

Grupipõhise allahindluse otstarbel grupeeritakse finantsvarasid homogeensete krediidiriski tunnuste põhjal. Need tunnused on vajalikud hindamaks selliste varagruppide tulevase rahavooge, mille puhul toimub võlgnike eeldatava maksekäitumise

hindamine lepinguliste kohustuste õigeaegse ja täieliku täitmise osas. Grupipõhiselt allahinnatavate varagruppide tuleviku rahavoogu hinnatakse varade lepinguliste rahavoogude põhjal ning juhtkonna hinnangu põhjal nende varade ajaloolise makseviivitusse jäämise ja laenukahjumite kohta. Ajaloolisi laenukahjumeid korrigeeritakse kehtivate vaadeldavate andmete põhjal (sh üldine majanduskeskkond), kajastamaks hetke tingimuste mõju, mis ei mõjutanud seda perioodi, mille ajaloolised kahjumid tuginevad ja kõrvaldamaks nende möödunud perioodide neid mõjusid, mis hetkel ei esine. Ettevõtte vaatab regulaarselt üle tuleviku rahavoogude hindamise meetodeid ja eeldusi, et vähendada võimalikke erinevusi kahjuhinnangute ja tegelike kahjude vahel.

Juhul, kui korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatava, varasemalt allahinnatud finantsvara lepingutingimusi muudetakse või toimub muu muutus seoses võlgniku finantsraskustega, leitakse allahindlus, kasutades enne lepingutingimuste muutmist kehtinud esialgset sisemist intressimäära. Muudetud lepingutingimustega vara kajastamine lõpetatakse ning kajastatakse uus vara õiglasel väärtuses ainult juhul, kui varaga seotud riskid ja hüved oluliselt muutusid. Viimane on tavaliselt hinnatav olulise erinevusega vara esialgsete rahavoogude ja uute tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuses.

Vara väärtuse langused kajastatakse alati läbi allahindluskonto, milleks on vara jääkväärtuse allahindamine eeldatavate tulevaste rahavoogude (mis ei sisalda veel toimumata tulevase krediitkahjumeid) nüüdisväärtusena, kasutades diskonteerimiseks laenu esialgset sisemist intressimäära. Vara väärtuse langused kajastatakse

koondkasumiaruandes real „Laenude allahindluse kulu“.

Juhul, kui nõuete hindamise aluseks olevad asjaolud muutuvad (kliendi krediitdireitingu paranemine) ning muutust on võimalik objektiivselt seostada pärast vara väärtuse langust toimunud sündmusega, tühistatakse eelnevalt kajastatud allahindlus, vähendades aruandeaastal kasumiaruande allahindluse kontot. Koondkasumiaruandes kajastatakse allahindluse tühistamine tuluna real „Laenude allahindluse kulu“.

Ebatõenäoliselt laekuvad laenud kantakse finantsseisundi aruandest maha vastava laenu allahindluse arvelt, kui kõik laenu sissenõudmisega seotud protseduurid on lõpetatud ning täpne laenust saadav kahjum selgunud. Nõuded tunnistatakse ebatõenäoliselt laekuvaks, kui ei ole võimalik või majanduslikult kasulik rakendada meetmeid alla hinnatud nõuete tagasisaamiseks. Varasemalt finantsseisundi aruandest välja kantud laenude hilisemad laekumised krediteeritakse kasumiaruandes allahindluse konto vähendamisenä.

Intressitulu laenudelt on kajastatud koondkasumiaruandes real „Intressitulu“.

2.6 Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalse

põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikulud kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ja sisustuse aastase amortisatsioonimäärana kasutatakse 33%. Amortisatsioonimäär sõidukitele on 20% aastas. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse kasutusele võtmise kuust ning arvestatakse kuni vara bilansiline väärtus jõuab selle vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Ettevõtte viib läbi materiaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Juhul, kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem tema kaetavast väärtusest (kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus), on materiaalse põhivara objektid koheselt alla hinnatud nende kaetavale väärtusele, kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi koondkasumiaruandes.

2.7 Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mitterahalised mittefüüsilised varad ja mille hulka hetkel kuulub soetatud tarkvara. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Peale soetamist kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt. Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja immateriaalsete varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Ettevõtte viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse kasumiaruandes ulatuses, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat väärtust, mis on kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus neto müügikulud või vara kasutusväärtus.

2.8 Finantskohustused

Ettevõtte klassifitseerib finantskohustusi kas:

- a) korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustused
- b) finantsgarantii lepingud ja valmisolekulaenud

Kõigi finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erinevused laekunud summade (miinus

tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Võetud laenu võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, miinus tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Muud finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud võlakohustused) võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustuste kajastamine lõpetatakse kui see on kustunud (ehk lepinguga kindlaks määratud kohustus on tasutud, tühistatud või lõppenud).

2.9 Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töövõtjate ees sisaldavad nii väljamaksmata palgakohustusi kui Eesti Vabariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustust bilansipäeva seisuga, mis sisaldab lisaks puhkusetasu kohustusele ka sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu. Kohustused töövõtjatele kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustusena ning koondkasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi. Ettevõtte puudub juriidiline või faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduv pensioni- või muid sarnaseid makseid.

2.10 Aktsiapõhised maksed

Ettevõtet kontrolliv omanik AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsiooniprogrammi, mille järgi kontrolliv omanik

tasub oma grupi ettevõtete töötajatele nende teenuste eest, väljastades optsioone AS LHV Group aktsiate omandamiseks. Väljastatud optsioonide õiglane väärtus kajastatakse optsiooniprogrammi kehtivuse jooksul ettevõtte tööjõukuluna ning omakapitali (jaotamata kasumi) suurenemisena. Kulude kogusumma on määratletud optsioonide õiglase väärtuse alusel optsioonide väljastamise hetkel. Optsioonide õiglane väärtus on leitud:

- arvestades optsiooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja aktsiate üleandmise eelduseks olevad tegevustulemustega seotud eesmärkide ja turuga mitteseotud tingimuste mõju nagu näiteks ettevõtte kasumlikkus ja kasvueesmärgid ning töötaja töötamine ettevõttes üle teatud ajaperioodi.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab ettevõtte, kui palju optsioone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optsioonide väljastamise tingimustest. Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis.

Kui optsioonid realiseeritakse, emiteerib AS LHV Group uusi aktsiaid. Vastavalt optsioonide väljastamise tingimustele ei kaasne optsioonide realiseerimisel peale 3 aastat sotsiaalmaksu kulu.

2.11 Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad ressursidest loobumist,

mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustuse rahuldamiseks) ja mille summa suurus on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale. Muud võimalikud või eksisteerivad tingimuslikud kohustused, mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

2.12 Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustuste eristamine

Varad, milledest tulenevate hüvede realiseerumist ettevõtte jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, millede puhul osaline hüvede realiseerumine toimub peale 12 kuu möödumist bilansipäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist.

Kohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast või ettevõttel pole tingimusteta

õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena.

2.13 Tulud ja kulud

Arvestuspõhimõtted alates 01. jaanuar 2018

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud kasumiaruandes finantsvarade ja -kohustuse osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Efektiivse intressimäära meetod on finantsvara bilansilise brutojääkmaksumuse või finantskohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Efektiivne intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul täpselt finantsinstrumendi bilansilisse jääkmaksumusse. Tulevaste maksete arvutamisel hinnatakse kõiki rahavooge arvestades lepingulisi tingimusi (näiteks ettemakseid). Efektiivse intressimäära arvutamine hõlmab tasusid, mis on efektiivse intressimäära olemuslikeks komponentideks. Samas ei võeta arvesse tulevasi krediidikahjumeid.

Kui finantsvaral esineb hiljem väärtuse languse tunnuseid, siis kajastatakse intressitulu rakendades efektiivset intressimäära korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes, s.o. brutojääkmaksumust vähendatakse allahindluse võrra. Kui finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel, siis arvestatakse

oodatavad krediidikahjumid hinnangulistesse rahavoogudesse korrigeeritud efektiivse intressimäära arvutamiseks, mida seejärel rakendatakse intressitulu kajastamiseks.

Teenustasutulud

Teenustasutulude all kajastatakse müügitulu lepingutest klientidega. See ei rakendu müügitulule rendilepingutest ja finantsinstrumentidest või teistest lepingulistest kohustustest, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ rakendusallas.

Tasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsinstrumendi efektiivse intressimäära arvutamisel, näiteks laenu lepingutasud, jaotatakse instrumendi eeldatava tähtaja peale rakendades efektiivse intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Neto intressitulu“.

Teenustasutulu kajastatakse vastavalt sellele, kuidas klientidele lubatud teenust osutatakse, ja summas, mis peegeldab tasu, mida LHV loodab, et tal on õigus saada nende teenuste osutamise eest. Teenustasutulud kajastatakse lineaarselt kogu teenuse osutamise perioodi jooksul, kui klient samaaegselt saab ja tarbib Ettevõtte tegevusest tulenevaid eeliseid. Muutuvtasu kajastatakse ainult sellises ulatuses, mille osas juhtkonna otsuse alusel on väga tõenäoline, et tagasipööramist ei toimu.

Kulud, mis on otseselt seotud teenustasutulude genereerimisega, kajastatakse kui teenustasukulud.

Arvestuspõhimõtted kuni 31 detsember 2017

Tulud ja kulud on kirjendatud tekkepõhise arvestusprintsipi alusel. Tulu kajastatakse siis, kui on tekkinud põhjendatud eeldus, et tehingust tulenevad hüved laekuvad ettevõttele, tulu on usaldusväärselt määratav ning teenused on ettevõtte poolt osutatud. Tulu ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus osutatud teenuste eest

kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses. Kulud kajastatakse, kui ettevõtte on tekkinud kohustus vastava kulu osas ja/või kui ettevõtte on saanud kaupu või teenuseid ja viimane on varasem.

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud koondkasumiaruandes kõikide instrumentide osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemise intressimäära meetod on finantsvara või –kohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib täpselt eeldatava tulevase rahavoo läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara või -kohustuse bilansilise väärtuseni. Sisemise intressimäära arvutamisel hindab ettevõtte rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevase krediidikahjumeid. Arvutusse kaasatakse kõik lepingulised olulised pooltevahelised tasutud või saadud teenustasud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks, tehingukulud ja kõik muud täiendavad maksed või mahaarvamised.

Kui nõude puhul tekib vajadus allahindluseks, siis vähendatakse nõude bilansilist väärtust tema kaetava väärtuseni, milleks on eeldatavad rahavood diskonteerituna esialgse sisemise intressimääraga ning jätkates intressitulu kajastamist järgnevatel perioodidel. Kui finantsvara või rühm sarnaseid finantsvarasid on vara väärtuse languse tõttu alla hinnatud, kajastatakse neilt tekkivat intressitulu, kasutades sama intressimäära, millega diskonteeriti tuleviku rahavoogusid, leidmaks vara väärtuse langusest tekkinud kahju.

2.14 Varade ja kohustuste saldeerimine

Finantsvarade ja –kohustuste vahel tehakse netoarvestusi ja netosumma kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks eksisteerib juriidiline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida netobaasil või samaaegselt. Ettevõtte ei ole aruandeaastal saldeerimist kasutanud.

2.15 Ettevõtte tulumaks

Eesti äriühingud ei maksa tulumaksu teenitud kasumilt. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Ettevõtte tulumaksumäär on 20/80 väljamakse netosummalt. Alates 2019. aastast rakendatakse madalamat maksumäära 14/86 regulaarsetele dividendiväljamaksetele ulatuses, mis on väiksem või võrdne kolme eelneva aasta keskmise maksustatud dividendiga. 2018. a on esimene arvesse võetav aasta kolme aasta keskmise maksustatud kasumi arvestamisel. Tulumaksukohustus ja tulumaksukulu dividendidelt

kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel. Tulumaks kuulub tasumisele väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10ndaks kuupäevaks.

Alates 2018. aasta teisest kvartalist on krediitdiasutused kohustatud tasuma kvartali kasumilt 14%-list avansilist tulumaksu. Avansiline tulumaks tuleb maksuhaldurile tasuda kvartalile järgneva kolmanda kuu 10ndaks kuupäevaks. Avansiline tulumaks ei kuulu tagastamisele ja seega kajastatakse tasutud tulumaks kuluna, kuid selle arvelt saab krediitdiasutus vähendada tuleviku kasumijaotistelt tasumisele kuuluvat tulumaksusummat.

2.16 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Lisa 3 Riskide juhtimine

Risk on defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast majandustulemusest. Riskijuhtimise eesmärgiks on identifitseerida, mõõta ja hinnata, juhtida ja kontrollida kõiki ASi LHV Finance tegevusega seotud riske. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimiseerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimist koordineerib emaettevõtte AS LHV Pank riskijuhtimise üksus. Riskide identifitseerimise, mõõtmise, raporteerimise ja kontrolli põhimõtted on kehtestatud nii AS-i LHV Pank kui ka AS-i LHV Finance nõukogu poolt. Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin e. ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin e. riskijuhtimise valdkond on vastutav riskijuhtimise meetodikate väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin e. siseaudit teostab sõltumatut järelvalvet kogu organisatsioonile. Riskijuhtimise põhimõtted, nõuded ning vastutusvaldkonnad on kirjeldatud siseeeskirjades.

Olulisemateks riskideks peab ettevõtte krediidiriski, likviidsusriski, intressimäära riski ja operatsiooniriski. Riskide detailne kirjeldus ja hindamine on esitatud raamatupidamise aastaaruandes allpool.

3.1 Krediidirisk

Krediidirisk kajastab potentsiaalset kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest täita õigeaegselt endale võetud kohustusi ettevõtte ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest ja kõige rohkem klientidele laenu andmisest, sealhulgas laekumata laenudest ja muudest nõuetest. Krediidiriski alandamiseks analüüsib ettevõtte nii klientide kui ka äripartnerite majandustegevust ja finantsseisu. Pärast laenu väljastamist jälgitakse regulaarselt kliendi maksevõimet.

3.1.1 Krediidiriskide jaotus

Ettevõtte jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgnevasse olulisematesse kategooriasse:

- a) raha ja raha ekvivalendid;
- b) laenunõuded klientidele (lisa 5)
- c) valmisolekulaenud (lisa 13)

Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded pankadele ja investimisühingutele	5	0
Laenunõuded klientidele (lisa 5)	51 245	43 132
Muud nõuded ja varad	63	71
Varad kokku	51 313	43 203
Bilansivälised kohustused (lisa 13)	22 337	21 117
Kokku maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	73 650	64 320

a) Raha ja raha ekvivalendid

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest pankades kannab oma olemuselt juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski. ASi LHV Finance rahalised vahendid tagab emaettevõtte AS

LHV Pank läbi avatud krediidi (reiting Baa1).

Juhatus on hinnanud, et krediidiasutuste oodatavad krediidikahjumid on ebaolulised arvestades vastaspoolte tugevaid reitinguid, finantsseisundit ja lähiaja majanduslikku väljavaadet, sest ettevõtte

omab vastaspoolte juures ainult väga likviidseid positsioone.

b) Laenunõuded klientidele

Ettevõtte pakub tarbimislaene ja järelmaksu. Maksimaalne laenusumma on kuni 15 000 eurot, eraisikutele väljastame järelmaksu kuni 10 000 eurot ja juriidilistele isikutele kuni 20 000 eurot. Järelmaksu pakutakse kaubanduspartnerite kaudu. Kliendi krediitikäitumise hindamiseks kasutatakse skooringu, mis antakse kliendile taotluse sisseandmisel ja selle olemasolu on üheks kriteeriumiks krediidi väljastamisel.

Vastavalt sõlmitud lepingutele müüakse suurem osa tarbimislaenudest ja järelmaksudest, kui laenu on ületanud tähtaja vähemalt 79 päeva.

Pärast esmast arvelevõtmist monitooritakse laenuvõtja maksekäitumist perioodiliselt, et konstrueerida käitumuslik skoor. Igasugune informatsioon laenuvõtja kohta, mis võib mõjutada laenuvõtja maksekäitumist (nt töötus ja varasemad seadusrikkumised) inkorporeeritakse samuti antavasse skoori, mis lisatakse PD arvestusse.

c) Valmisolekulaenu

Valmisolekulaenu krediitiriski hindamisel lähtutakse samadest printsiipidest, mis on kehtestatud järelmaksu ning väikelaenu tingimustel antud laenudele.

d) Muud nõuded ja varad

31. detsember 2019 seisuga on laekumata nõudeid summas 64 tuhat eurot ning muid ettemakstud kulusid summas 24 tuhat eurot, varasemate aastate jooksul ei ole ettevõtte muid nõudeid maha kandnud.

3.1.2 Oodatava krediitikahjumi mõõtmine

IFRS 9 kehtestab kolme-faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediitikvaliteedi muutusele peale esmast arvelevõtmist:

Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediitikahjumiga, klassifitseeritakse Faasi 1 ning jälgitakse pidevalt ettevõtte poolt.

Kui on toimunud oluline krediitiriski suurenemine (SICR) alates esmasest arvelevõtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument Faasi 2, aga ei loeta veel allahinnatuks. Lisainformatsioon, kuidas Ettevõtte hindab krediitiriski olulist suurenemist on toodud lisa 3.1.2.1.

Juhul kui finantsinstrument on krediitikahjumiga, liigitatakse see Faas 3. Lisainformatsiooni saamiseks, kuidas Ettevõtte defineerib krediitikahjumi ja maksejõuetuse, vaata lisa 3.1.2.2. Faas 1 olevate finantsinstrumentide ECL-i mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediitikahjumist. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediitikahjumi põhjal. Lisainformatsiooni saamiseks sisendite, eelduste ja hinnangutehnika kohta ECL-i arvutamisel vaata lisa 3.1.2.3.

Peamine idee ECL-i mõõtmisel IFRS 9 järgi on see, et see peab sisaldama tulevikku suunatud informatsiooni. Lisa 3.1.2.4 sisaldab informatsiooni selle kohta, kuidas ettevõtte on selle lisanud ECL-i mudelisse.

Krediitikahjumiga soetatud finantsvarade puhul arvutatakse ECL kogu eluea jooksul oodatava krediitikahjumi põhjal ja kuuluvad Faasi 3.

Alljärgnev joonis võtab kokku allahindlusvajaduse vastavalt IFRS-le 9 (v.a krediikahjumiga soetataud või väljastatud finantsvarad):

Krediitkvaliteedi muutus peale esmast kajastamist		
1. faas	2. faas	3. faas
(Esmase kajastamine)	(Krediidiriski oluline suurenemine peale esmast kajastamist)	(Allahinnatud vara)
12 kuu oodatavad krediikahjumid	Eluaegsed oodatavad laenukahjumid	Eluaegsed oodatavad laenukahjumid

Järgnevalt käsitletakse Ettevõtte poolt standardi nõuete täitmisel vastu võetud peamised hinnangud ja eeldused.

3.1.2.1 Oluline krediidiriski suurenemine

Ettevõtte hinnangul on finantsinstrumendi krediidirisk oluliselt suurenenud, kui on täidetud üks või mitu järgnevalt välja toodud kvantitatiivset, kvalitatiivset või backstop kriteeriumitest:

Kvantitatiivne kriteerium

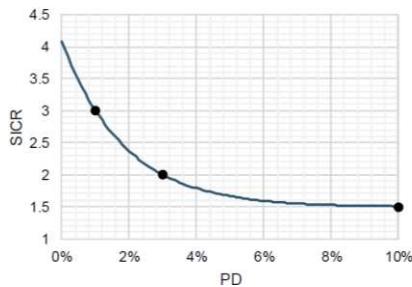
Uus portfelli – alates 1. jaanuarist 2018 sõlmitud lepingud

Eluea PD esmasel arvelevõtmisel	Eluea PD suurenemine aruandekuupäeva seisuga, mida hinnatakse oluliseks
X%	≥100 bps
ja	Kehtiv eluea PD/Esialgne eluea PD > $1.4885 + \exp(0,9549 - 54,173 \cdot \text{Esialgne eluea PD})$

Valemi illustreerimiseks on toodud SICR graafikukõver allpool. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 bps.

Kvantitatiivset kriteeriumit rakendatakse kõigile krediitilepingutele, mis on sõlmitud 2018. aastal, ja jaelaenude portfelli ning mille puhul kasutatakse reitingupõhist eluea maksejõuetuse tõenäosust.

Järelejäänud Eluea PD aruandekuupäeval on suurenenud võrreldes esialgse Eluea PD oodatud aruandekuupäeva jääkväärtusega, kui ületab alljärgnevas tabelis toodud piirmäärasid:

SICR kõver: Esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise maksejõuetuse riski suurenemise identifitseerimiseks.

Illustreerimaks eelnevalt välja toodud piirmäära rakendamist, võtame näiteks 13. veebruaril 2018 sõlmitud 3-aastase jaelaenu lepingu, millel oli esmasel arvelevõtmisel eluea PD 3,36% ja oodatav eluea PD kümme kuud hiljem aruandekuupäeval 2,76%. Kui aruandekuupäeval on tegelik eluea PD 8,86%, siis ületab see oodatava PD, mis oli 2,76% üle piirmäära. Seetõttu on toimunud krediidiriski oluline suurenemine.

Kvalitatiivne kriteerium

Kvalitatiivset kriteeriumit rakendatakse SICR arvutamisel ajaloolisele jaelaenude portfelli puhul, mille lepingud on sõlmitud enne 2018. aastat. Uue portfelli puhul on kvalitatiivset kriteeriumit rakendatud PD arvutustes ja sisaldudes seeläbi SICR arvutustes eluea PD kaudu.

Ajaloolise portfelli lühikeste tähtaegade tõttu (1,75 aastat) ei peetud mõistlikuks prognoosida esialgset eluea PD-d lepingutele, mis on sõlmitud enne 1. detsembrit 2017, mistõttu kasutati ajaloolise portfelli esialgse PD asemel taotluse PD-d või reitingu PD-d.

Jaelaenude ajalooline portfell – eralaenulepingud, mis on sõlmitud enne 1. jaanuari 2018

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele:

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Kliendil on olnud rohkem kui üks maksejõuetus või maksuvõlg viimase 12 kuu jooksul.

SICR hinnang sisaldab muuhulgas tulevikku vaatavat informatsiooni (vt lisainformatsiooni lisas 3.1.2.4) ja arvestus toimub kvartalipõhiselt. SICR-i leidmiseks kasutatavaid kriteeriume monitoorib ja nende asjakohasust vaatab perioodiliselt üle krediidiriski meeskonna sõltumatu liige.

Backstop

Backstop ehk kõige viimast hetke rakendatakse juhul, kui laenusaja lepingujärgsed maksed on üle tähtaja rohkem kui 30 päeva, misjärel on finantsinstrumendi puhul tegemist krediidiriski olulise suurenemisega.

Ettevõtte on seisuga 31. detsember 2018 kasutanud madala krediidiriski erandit rahale ja nostrokontodele, mis täidavad likviidsusportfelli kriteeriumit.

Järgnevad tabelid näitavad mõju ECL-i allahindlusele seisuga 31. detsember 2018, kui

muuta SICR arvutustes PD piirmäärasid. ECL suurenemine (positiivsed summad) kajastab

suurenenud allahindlusvajadust, mis oleks vaja vastavalt sellele kajastada.

Laenutoode	+10% SICR muutus	-10% SICR muutus
Tarbimislaenud	-3	3
Järelmaks	0	0

Laenutoode	SICR 0,5% piirmääraga	SICR 1,5% piirmääraga
Tarbimislaenud	0	0
Järelmaks	0	0

Nagu ülaltoodud tabelitest nähtub, on SICR-i muutmisel +/- 10% võrra või SICR piirmäära muutmisel 100 bp-lt 50 bp-le või 150 bp-le piiratud mõju Ettevõtte oodatavale krediidikahjumile.

3.1.2.2 Maksejõuetuse definitsioon ja krediidikahjumiga varad

Ettevõtte defineerib finantsvara maksejõuetuna, olles täielikult kooskõlas krediidikahjumi mõistega, juhul kui see vastab ühele või mitmele allpool kirjeldatud kriteeriumile:

Kvantitatiivne kriteerium

Laenusaaaja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja 10 eurot üle tähtaja. Lävi 10 eurot on pandud paika võlahalduse protseduuridega, sellest summast algab võla sissenõudmine ning tegemist on olulisuse lävega maksejõuetuks tunnistamisel.

Kvalitatiivne kriteerium

Laenusaaaja täidab ebatõenäolise maksja kriteeriume, mis viitab, et laenusaaaja on tõsisest finantsraskustes. Järgnevalt on välja toodud indikaatorid, mis viitavad sellele, et klient ei tasu võlgnevust täies ulatuses.

- Lepingule on määratud mitteteenindav staatus
- Krediidikvaliteedi langemise tõttu on tehtud spetsiifilised krediidikorrigeerimised
- Krediidikohustuse müük majandusliku kahjumiga üle 5%
- Lepingule on rakendatud vältimatud restruktureerimise tegevused, mille tulemusena on finantskohustused vähenenud rohkem kui 1%
- Laenusaaaja pankrott on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust
- Kliendi rahavoo seis ei võimalda teenindada osamakseid
- Ettevõtte on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseerinud garantii

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele ettevõtte finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Maksejõuetuse definitsiooni on läbivalt kasutatud ettevõtte oodatava krediidikahjumi mudeldamisel leidmaks maksejõuetuse tõenäosus (PD), laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD).

Maksejõuetuse staatuses hulgiklientide puhul kasutatakse kliendipõhist lähenemist, jaeportfelli puhul lepingupõhist lähenemist.

Kui instrument ei vasta katseaja jooksul ühelegi maksejõuetuse kriteeriumile, siis ei ole instrument enam maksejõuetuse staatuses. Katseaja periood sõltub maksejõuetuse põhjustest. Lühimat katseaega 3 kuud rakendatakse kvantitatiivset kriteeriumit täitnud lepingutele alates sellest hetkest, kui seda kriteeriumi enam ei täideta.

Laenud, mis on seotud vältimatute restruktureerimise tegevustega, loetakse täiendavat tähelepanu vajavateks maksejõuetuse staatusest ümberklassifitseerimiseks, kuna võlas päevade arvestus toimub modifitseeritud maksegraafiku alusel ning laen ei saa olla restruktureeritud selleks hetkeks kui see on täielikult tagasi makstud. Seetõttu on selliste laenude katseaeg vähemalt üks aasta alates viimasest toimunud järgmistest sündmustest:

- Restruktureerimise meetmete pikendamishetkest;
- Maksejõuetusena kajastamise hetkest;
- Maksepuhkuse lõppemise periood restruktureerimise kokkuleppes.

3.1.2.3 ECL mõõtmine – sisendite, eelduste ja hindamis-meetodite selgitused

ECL mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum järgmistel tingimustel:

- on sõltumatu ehk ei sisalda endas konservatiivsust ega optimismi ;
- väärtus on kaalutud tõenäosusega vastavalt kolmele allahindamise stsenaariumile (baas-, optimistlik ja pessimistlik stsenaarium)
- kajastab raha ajaväärtust
- kasutab mõistlikku ja toetavat informatsiooni minevikusündmustest, praegustest tingimustest ning prognoosidest majandustingimuste kohta.

Ettevõtte ECL mudel järgib laiemalt aktsepteeritud marginaalkahjumite summa lähenemist, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis ilmnevad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad laenujääke ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust (maksejõuetuse tõenäosus ajaperioodil X tingimusel, et laenujääk on kehtiv ajaperioodil X).

ECL arvutused põhinevad järgmisel neljal komponendil:

Maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks.

Laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale laenusummale, mis võtab

arvesse aruandekuupäevale järgnevad oodatavad muutused, sh põhiosa ja intressi tagasimaksed ning valmisolekulaenude kasutamist.

Kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) on hinnang maksejõuetusest tingitud kahjule. See põhineb saadaolevate lepinguliste rahavoogude ja LHV Matemaatilisel, ECL summa prognoositavatele ajaperioodile T (12 kuud või ealua, sõltvalt kas 12 kuu või eluea hinnang on vajalik) väljendatakse alljärgnevalt :

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T PD_t * LGD_t * EAD_t * d_t$$

Kus:

$t = 0, \dots, T$ – ühe kuuline periood prognoositava ajaperioodi T ulatuses; 12 kuu ECL hinnangu puhul, T = 12 kuud; eluea ECL hinnangu puhul, T = laenu oodatav eluiga;

PD_t – marginaal PD kuu t puhul;

LGD_t – oodatav LGD kuu t puhul;

EAD_t – laenusumma, sh oodatavat valmisolekulaenude kasutamised, kuu t puhul;

dt – diskontomäär kuu t puhul.

Diskonteerimistegur kujutab endast finantsinstrumendi efektiivset intressimäära (EIR) või selle ligikaudset väärtust.

Arvutuste loogika illustreerimiseks on allolevas tabelis näha lihtsustatud näidet. Tähele tuleb panna,

oodatavate rahavoogude vahele (sh tagatistest saadud rahavoogudele). LGD kajastatakse protsendina EAD-st.

Diskontomäära kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdisväärtusele aruandekuupäeva seisuga.

et selle näite puhul tagatud laenude kohta tuleneb LGD otseselt tagatiste väärtusest ning lihtsustuse mõttes on tagatise õiglane väärtus ajas konstantne. Kuid ECL mudel võtab läbi erinevate stsenaariumite arvesse võimalikku tagatise õiglase väärtuse muutust ajas.

	31/01/2018	28/02/2018	31/03/2018	30/04/2018	31/05/2018	30/06/2018	31/07/2018	31/08/2018	30/09/2018
(1) Avatud positsioon (EAD)	4000	3500	3000	2500	2000	1500	1000	500	0
(2) Marginaalne PD	0,4%	0,38%	0,36%	0,34%	0,32%	0,3%	0,28%	0,26%	0,24%
(3) Tagatise väärtus	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
(4) Võimalik kahjum [Max (0;1-3)]	2000	1500	1000	500	0	0	0	0	0
(5) Oodatav marginaalne kahjum [2*4]	8,0	5,7	3,6	1,7	0	0	0	0	0
(6) Oodatav marginaalne kahjum, diskonteeritud	7,97	5,65	3,56	1,67	0	0	0	0	0

Eluea oodatav krediidikahjum 31.12.2017 [Summa(6)]18,85

Märkus. Diskonteerimine on tehtud eeldusel, et aruandeperioodi lõpp on 31. detsember 2017 ja diskontomäär on 5%.

Maksejõuetutele laenudele arvutatakse ECL järgmiselt:

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials I.S.
 Kuupäev/date 29.03.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T LGD_t * Exposure_t * d_t$$

Iga riskidimensioon (PD, LGD, EAD) on kaetud sisemiselt arendatud skooringumudelitega. Need mudelid on arendatud äri- ja krediidi juhtimise eesmärgil. Kokkuvõttes on ECL mudeli eesmärk

muuta juba olemasolevate riskiparameetrite väärtused tulevikku suunatud PiT hinnanguteks ja kasutada neid oodatava krediidikahjumi arvutamisel.

IFRS 9 parameetrid

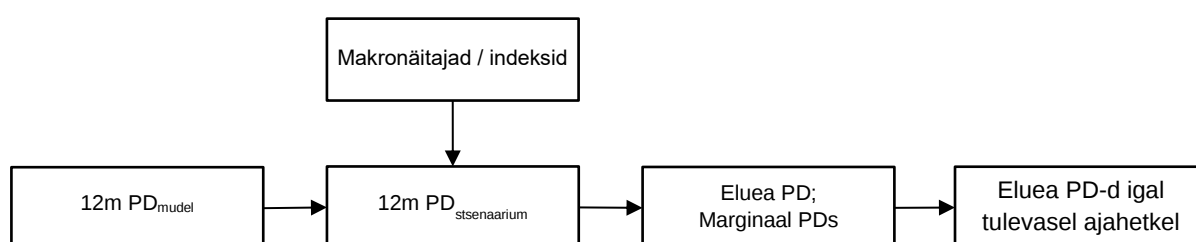
Maksejõuetuse definitsioon	• 90 päeva üle tähtaja • Ebatõenäoliselt makstav ilma Panga poolt teiste ressursside kasutamist, nagu näiteks tagatiste realiseerimine
PD	• 12 kuu PD; eluea PD disagregeeritud täpsemateks marginaal PD tõenäosusteks alam-perioodidele • Tulevikku vaatav PiT hinnang, mis peegeldab praegust ja tulevast majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus • Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust
LGD	• Neutraalsed PiT prognoosid • Võtab arvesse praeguseid ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus • Sissenõutud maksed on diskonteeritud kasutades diskontomäärana efektiivset intressimäära • Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust
CCF/EAD	• Peegeldab oodatavaid laenujäägi muutuseid laenu eluea jooksul (sh laenugraafiku järgsed maksed ja ettemaksed)
ECL	• Rahavoo puudujäägi nüüdisväärtus (PV). Faas 1: 12 kuu PD. Faas 2: eluea PD. Faas 3: PD = 100%

Järgnevatel peatükkides on välja toodud, kuidas on olemasolevaid mudeleid kasutatud ECL-i arvutamisel. Samuti on detailsemalt lahti seletatud iga riskidimensioon.

3.1.2.3.1 Reitingu- ja skoorimudelitest tuleneva PD lisamine ECL mudelisse

IFRS 9 oodatava krediitkahjumi arvutamiseks on vajalikud tulevikku vaatav 12 kuu ja eluea PiT näitajad ning marginaal PD, mitte ajalooline või pikaajaline keskmine 12 kuu PD (mudeli PD).

Mudeli PD (PDmudel) teisendamine toimub allolevalt:

Kõigepealt, mudeli PD rekaliibreeritakse tulevikku vaatavaks 12 kuu PiT hinnanguks vastavalt defineeritud makrostsenaariumile (12m PD stsenaarium). Kalibreerimise aluseks on valitud makronäitajad, mis on teisendatud indeksiteks.

Järgmisena konverteeritakse 12 kuu PiT hinnang eluea PD-ks ja marginaal PD-ks. Selleks kasutatakse segmendipõhist standardset maksejõuetuse kõverat, mis annab oodatava maksejõuetuse ajastuse järelejäänud eluea jooksul.

Viimasena arvutatakse eluea PD-d laenu igale tulevasele ajahetkele kuni oodatava eluea lõpuni.

3.1.2.3.2 LGD lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

LGD puhul erineb LGD põhimudeli kasutamine sellest, kas tegemist on tagatud või tagamata laenupositsiooniga.

Kuna IFRS 9 parameeter peab arvesse võtma oodatava laenusumma vähenemist aja jooksul, siis tagatud laenude tagatud osa puhul arvutatakse LGD otse vastava tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse põhjal.

LGD aluseks olnud LGD mudelist lisatakse ECL arvutusse tagamata laenupositsioonide ja tagatud laenupositsioonide tagamata osa.

Järgmisena lisatakse makromajanduslikud stsenaariumid nii tagatud kui tagamata LGD näitajatesse nagu on ette nähtud vastavas allahindlus-stsenaariumis.

3.1.2.3.3 CCF hinnangute lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

Sisemine CCF hinnang lisatakse otse ECL mudelisse ja kasutatakse EAD arvutamisel. Edasise korrigeerimisi ei ole vaja teha, sest sisemine hinnang ei sisalda liigset konservatiivsust ega läbi-tsükli (through the cycle, TtC) või languse korrigeerimisi.

Matemaatiliselt:

$$ECL = p_{baas} * ECL_{baas} + p_{pos} * ECL_{pos} + p_{neg} * ECL_{neg}$$

Kus:

p_{baas} , p_{pos} , p_{neg} – vastavalt baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi tõenäosused;
 ECL_{baas} , ECL_{pos} , ECL_{neg} – oodatav krediidi-kahjumi summa, mis on arvatud iga stsenaariumi kohta

ECL tuletatakse iga stsenaariumi korral üldisest valemist kasutades stsenaariumipõhist riskiparameetri väärtust.

Tõenäosusega kaalutud eluea PD hinnang krediidiriski olulise suurenemise arvutamiseks arvutatakse samamoodi:

$$PD = p_{baas} * PD_{baas} + p_{pos} * PD_{pos} + p_{neg} * PD_{neg}$$

Kus:

PD_{baas} , PD_{pos} , PD_{neg} – eluea PD hinnang vastavalt igale stsenaariumile.

3.1.2.4.1 Valitud näitajad eraisikute laenuportfellis

Eralaenude portfelli jaoks valitud makronäitajad ja nende olulisuse osakaal on toodud järgnevas tabelis:

	Hüpoteeklaen	Tarbilislaenu- fikseeritud määraga	Tarbilislaenu- muutuva määraga (kaasaarvatud liising)
Palga kasv, %	17%	22%	18%
Töötuse määr, %	33%	44%	36%
Eluaseme hinnaindeksi kasv, %	8%	0%	0%
Inflatsiooni määr, %	8%	11%	9%
6 kuu Euribor	17%	0%	18%
Panga laenumarginalid	17%	22%	18%
KOKKU	100%	100%	100%

Märkus. Iga indikaatori suhteline olulisus on arvutatud vastavalt indikaatori kaalule

Majandusnäitajate eeldused

Makromajanduslikud stsenaariumid (prognoosid) ja selle näitajad töötatakse läbi vähemalt kord aastas krediidi juhtimise osakonnas, kus konsulteeritakse ka ekspertidega riskikontrolli, äri- ja finantsosakonnast ning väliste ekspertidega.

Markomajanduslikku arengut monitooritakse kvartaalselt, kui vastavad andmed avalikustatakse. Prognoose uuendatakse jooksvalt, et tagada

õigeaegselt uue tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL hinnangusse.

Välja töötatud allahindlus-stsenaariumid ja olulised uuendused stsenaariumitele kinnitatakse riski ja kapitali komitees.

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks 31. detsember 2018 seisuga on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli kohta kasutati stsenaariume "baas", "positiivne" ja "negatiivne".

Seisuga 31.12.2018	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Üldised makromajanduslikud näitajad	2019E	2020E	2019E	2020E	2019E	2020E
Tegelik SKP kasv, %	3,0%	2,9%	1,0%	0,9%	4,0%	3,9%
Majapidamiste tarbimine, %	3,9%	3,0%	2,0%	1,0%	4,5%	3,5%
Valitsemissektori tarbimine, %	0,8%	0,7%	0,7%	0,6%	1,2%	1,0%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	4,4%	4,2%	2,0%	1,9%	8,0%	8,0%
Toodete ja teenuste eksport, %	3,8%	3,8%	0,5%	0,3%	4,3%	4,3%
Toodete ja teenuste import, %	4,0%	3,9%	1,0%	0,7%	4,8%	4,8%
Nominaal SKP, mln eurot	27 051	28 614	26 161	26 919	27 722	29 875
SKP deflaator, % muutus	3,2%	2,8%	2,5%	2,0%	3,9%	3,7%
Tarbijahinna tõus, %	3,0%	2,6%	2,1%	1,7%	3,5%	3,5%
Töötuse määr, %	4,6%	4,5%	5,5%	5,9%	4,5%	4,5%
Tööhõive muutus, %	0,8%	-0,1%	0,0%	-0,3%	1,1%	0,3%
Netokuupalga tõus, % (nominaal)	6,0%	5,2%	3,0%	2,5%	7,5%	6,0%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	3,4%	3,2%	-4,0%	-4,1%	4,4%	4,2%
6 kuu Euribor	-0,2%	0,2%	-0,2%	0,2%	-0,1%	0,3%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,0%	2,0%	2,3%	2,5%	2,0%	2,0%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsember 2018 on järgmised:

Seisuga 31.12.2018	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaal	65%	25%	10%

Kõige olulisemad eeldused ECL-i hindamiseks seisuga 1. jaanuar 2018 on välja toodud allpool. Kõikide portfelli kohta kasutati stsenaariume "baas", "positiivne" ja "negatiivne".

Seisuga 01.01.2018	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Üldised makromajanduslikud näitajad	2018E	2019E	2018E	2019E	2018E	2019E
Tegelik SKP kasv, %	2,5%	2,5%	0,4%	0,4%	3,8%	3,8%
Majapidamiste tarbimine, %	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%	4,0%	4,0%
Valitsemissektori tarbimine, %	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	2,0%	2,0%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	6,0%	6,0%	0,0%	0,0%	8,0%	8,0%
Toodete ja teenuste eksport, %	5,0%	5,0%	2,0%	2,0%	7,0%	7,0%
Toodete ja teenuste import, %	6,0%	6,0%	3,0%	3,0%	8,0%	8,0%
Nominaal SKP, mln eurot	24 434	25 949	23 621	24 297	24 832	26 804
SKP deflaator, % muutus	3,8%	3,6%	2,5%	2,5%	4,2%	4,0%
Tarbijahinna tõus, %	3,3%	3,3%	2,0%	2,0%	3,5%	3,5%
Töötuse määr, %	5,4%	5,4%	6,0%	7,0%	5,0%	5,0%
Tööhõive muutus, %	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%	0,5%
Netokuupalga tõus, % (nominaal)	6,0%	6,0%	4,0%	4,0%	7,0%	7,0%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	3,0%	3,0%	-10,0%	-10,0%	5,0%	5,0%
6 kuu Euribor	-0,3%	-0,1%	-0,3%	-0,3%	-0,2%	0,0%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	1,8%	1,8%	2,4%	2,6%	1,8%	1,8%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 01. jaanuar 2018 on järgmised:

Seisuga 01.01.2018	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaal	65%	25%	10%

Arvesse on võetud ka teisi tulevikku suunatud kaalutlusi, mida üldtoodud stsenaariumid ei sisalda (nt regulatiivsed, seadusandlikud või poliitilised kvartaalselt riski ja kapitali komitees muutused), kuid

nendel pole olulist mõju, mistõttu pole ECL-is tehtud vastavaid korrigeerimisi. Selliste faktorite puhul kontrollitakse ja jälgitakse asjakohasust.

Sensitiivsusanalüüs

Kõige olulisemad eeldused, mis mõjutavad ECL allahindlusi on järgmised:

Jaelaenud

- Töötuse määr
- Palgatõus
- Euribor
- Laenumarginaalid
- SKP

Allpool olev tabel illustreerib positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalude muutuste mõju portfelli seisuga 31.12.2018.

(tuhandetes eurodes)	65-5-30 (baas/pos/neg)	65-15-20 (baas/pos/neg)
Muutus stsenaariumite kaaludes	265	-265

Allpool on välja toodud ECL-i muutused seisuga 31. detsember 2018, mida mõjutaks võimalik mõistlik muutus mõnes esialgses eelduses kasutatud muutujas (nt mõju ECL-le suurendades töötuse määra X% võrra igas stsenaariumis):

(tuhandetes eurodes)	Kasvu mõju	Vähendamise mõju
Töötuse määr +/-1%	37	-24
Palgatõus +/- 5%	-35	27
Euribor +/-0,5%	1	-1
Pankade laenumarginaalid +/-	62	-50
Tarbijahinna tõus +/-1%	-13	8
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	0	0

3.1.3 Krediidiriski positsioon

3.1.3.1 Maksimaalne krediidiriski positsioon – väärtuse langusele avatud finantsinstrumendid

Alljärgnev tabel sisaldab finantsinstrumentide krediidiriskile avatud positsioonide analüüsi, millele on rakendatud ECL allahindlust. Finantsvarade brutoväärtus kajastab ka ettevõtte maksimaalset avatust krediidiriskile nende varade puhul.

Vaata lähemalt lisa 3.1.2 "Oodatava krediidikahjumi mõõtmine" lisainformatsiooni saamiseks, kuidas mõõdetakse oodatavat krediidikahjumit (ECL) ja kuidas on määratletud ülekirjeldatud kolm faasi.

Tarbimislaenud

PD ja LGD väärtused uuendatakse vähemalt kord aastas uute ajalooliste andmetega, selleks et portfellis säilitada piisavalt ajakohaseid allahindluse tasemeid. Vajadusel kajastatakse finantsseisundi aruandes täiendavad allahindlused. Kui mittetöötavate või ebatõenäoliselt laekuvate laenude sissenõudmise jätkamine ei ole majanduslikult kasulik ega praktiline, hinnatakse laen lootusetuks ja kantakse maha.

Seisuga 31.12.2018 moodustavad grupipõhised allahindlused 1,7% tarbimislaenudest ja nendega seotud intressinõuetest (31.12.2017: 3,4%).

	2018				
	ECL faasid				
	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenud	Kokku
(tuhandetes eurodes)					
Krediidiskaala					
Investeeringisjark	29 551	4 372	0	0	33 923
Kõrgendatud					
krediidirisk	0	0	0	0	0
Maksejõuetus	0	0	190	0	190
Bruto jääkväärtus	29 551	4 372	190	0	34 113
Allahindlus	213	267	88	0	568
Bilansiline					
jääkväärtus	29 338	4 105	102	0	33 545

Tarbislaenudega seotud bilansivälistes positsioonides kajastati seisuga 31. detsember 2018 allahindlusi summas 0 tuhat eurot.

Järelmaks

Allahindamine toimub tarbislaenudega samadel põhimõtetel nagu muudel homogeensetel portfellidel. Seisuga 31. detsember 2018 moodustas grupipõhine allahindlusreserv 0,8% järelmaksuportfelist (2017: 1,2%).

	2018				
	ECL faasid				
	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenud	Kokku
(tuhandetes eurodes)					
Krediidiskaala					
Investeeringisjark	16 597	1 191	1	0	17 789
Kõrgendatud					
krediidirisk	0	0	0	0	0
Maksejõuetus	0	1	50	0	51
Bruto jääkväärtus	16 597	1 192	51	0	17 840
Allahindlus	55	46	39	0	140
Bilansiline					
jääkväärtus	16 542	1 146	12	0	17 700

3.1.3.2 Krediidikvaliteet seisuga 31.12.2017

Laenud ja nõuded klientidele 31.12.2017	Tähtaeg a mitteüle- tanud ja mitte allahin- natud	Tähtaega ületanud, aga mitte allahin- natud	Indivi- duaalselt allahin- natud	Kokku	Üld- provisjo n	Indi- viduaal- provisjo n	Neto
Laenunõuded klientidele	42 417	496	1 273	44 186	-911	-143	43 132
sh. järelmaks	18 815	496	64	19 375	-203	-32	19 140
sh. väikelaen	23 602	0	1 209	24 811	-708	-111	23 992
Muud nõuded ja varad	71	0	0	71	0	0	71
Kokku	42 488	496	1 273	44 257	-911	-143	43 203

Tähtaja ületanud laenudena on toodud laenude kogusaldo, mitte ainult tähtajaks tasumata osamaksed.

Laenud loetakse individuaalselt allahinnatuks, kui nad on olnud üle 90 päeva makseviivituses või kui laenuleping on üles öeldud. Ettevõtte hindab laenu mittetöötavaks ja hindab alla, kui laenumakseid ei ole tähtajaks tasutud ja/või eeldatav tagatise realiseerimisest saadav rahavoog ei kata laenu põhiosa jääki ega intressimakseid. Individuaalse hindamise puhul on allahindluse suuruseks nõude jääkväärtuse ning sisemise intressimääraga diskonteeritud oodatavate rahavoogude nüüdisväärtuse vahe.

Ettevõtte kasutab sisemiste reitingute jaotuse puhul emaettevõtte AS LHV Pank poolt välja töötatud laenutoodete klassifitseerimist:

- Suurepärane – aktsia- või võlaväärtpaberi tagatisel väljastatud laenud ning väga madala äririskiga laenud.
- Väga hea – keskmisest madalama äririskiga laenud, millel ei ole ühtegi makset üle tähtaja.
- Hea – keskmisest madalama äririskiga laenud, mis on kuni 30 päeva makseviivituses olnud.
- Rahuldav – keskmise äririskiga laenud, mis on kuni 60 päeva makseviivituses olnud.
- Kahtlane või nõrk – suure äririskiga laenud, mis on üle 60 päeva makseviivituses olnud ja kohtutäituri menetluses olev portfelli.

	31.12.2017		
Tähtaega mitteületanud ja mitte allahinnatud	Järelmaks	Väikelaen	Kokku
Hea ja väga hea	18 815	23 602	42 417
Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud			
Hea	361	0	361
Rahuldav	96	0	96
Kahtlane või nõrk	39	0	39
Individuaalselt allahinnatud			
Hea	0	681	681
Rahuldav	0	212	212
Kahtlane või nõrk	64	316	380
Kokku	19 375	24 811	44 186

Ettevõtte teeb allahindluse nii töötavale kui mittetöötavale portfelli. Töötavale portfelli tehakse allahindlus kohe pärast laenu väljastamist. Töötava portfelli provisjoneerimisel võetakse arvesse ka klientide poolt taotletud ja positiivse otsuse saanud, ent seni veel kasutusesse võtmata kehtivat krediitlimiiti. Mittetöötavaks hinnatakse laen siis, kui see on maksetähtaja ületanud rohkem kui 90 päeva või kui laenuleping on üles öeldud. Allahindluse määrad on erinevad töötavale ja mittetöötavale

portfelli. Kuna laenud on väljastatud tagatiseta, siis riski maandamiseks toimub regulaarne klientide maksekäitumise monitoorimine. Allahindlust tehakse, lähtudes konservatiivsuse, järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist. Tehtud allahindlus peab olema piisav, et katta võimalikud kahjumid nõuete osas. Laene, mille tähtaega on pikendatud, ei loeta tähtaja ületanud laenudeks, vaid tavalisteks laenudeks.

	31.12.2017			
Tähtaja ületanud, kuid mitte allahinnatud laenude struktuur vastavalt makseviivituses olnud ajale	Järelmaks	Väikelaen	Üldine allahindlus	Neto
Tähtaja ületanud nõuded				
1-30 päeva	361	0	-4	357
31-60 päeva	96	0	-1	95
61-90 päeva	39	0	0	39
Kokku	496	0	-5	491

Laenud, mis bilansipäeval vastavad individuaalselt allahinnatud laenude kriteeriumitele (st klient on maksejõuetu), jagunevad vastavalt nõuete jääkidele viimase graafikujärgse maksega võlgnevuses oldud aja järgi.

31.12.2017

Allahinnatud laenu- struktuur vastavalt makseviivituses olnud ajale	Indi-viduaalne			
	Järelmaks	Väikelaen	alla-hindlus	Neto
Tähtaja ületanud nõuded				
1-30 päeva	0	681	-17	664
31-60 päeva	0	212	-5	207
61-90 päeva	0	142	-3	139
91-180 päeva	35	109	-71	73
181-360 päeva	9	55	-32	32
üle 360 päeva	20	10	-15	15
Kokku	64	1 209	-143	1 130

Kõigil valmisolekulaenuudel seisuga 31.12.2018 ja 31.12.2017 on riskiklass vähemalt rahuldav või parem.

Muud nõuded klientidele on seisuga 31.12.2018 ja 31.12.2017 tähtaega mitte ületanud ja seega allahindlus-vajaduseta.

3.1.4 Laenu- allahindlus

Perioodi laenu- allahindlust mõjutavad erinevad faktorid, mis on toodud allpool:

- Faaside 1, 2 ja 3 vahelised liikumised finantsinstrumentide krediidiriski olulise suurenemise (või vähenemise) tõttu või määratakse perioodi jooksul krediidikahju staatusesse ning järgneb faasi tõus (või langus) 12 kuu ja eluea ECL vahel;
- Täiendavad allahindlised perioodi jooksul väljastatavate uute finantsinstrumentide arvelevõtmisel, nagu ka allahindluse vabastamine perioodi jooksul lõpetatud finantsinstrumentide kajastamisel;
- Regulaarsetest sisendite uuendamisest tingitud PD, EAD ja LGD muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;

- Mudelite ja eelduste muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;

- Allahindluse tagasipööramine ECLis seoses aja möödumisega, kuna ECLi mõõdetakse nüüdiseväärtuse baasil;

- Välisvaluuta muutuste mõju välisvaluutas kajastatud varadele ja teistele liikumistele; ning
- Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul ja allahindluste mahakandmised, mis on seotud perioodi jooksul mahakantud varadega (vt lisa 3.1.4).

Järgnevad tabelid illustreerivad allahindluse muutumist aruandeperioodi jooksul eelpool toodud faktorite tõttu.

Tarbimislaenu (tuhandetes eurodes)	Faas 1	Faas 2	Faasi 3	Soetatud krediidi- kahjumiga	Kokku
	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL		
Allahindlus 1. jaanuar 2018 seisuga	442	0	0	0	442
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-219	133	86	0	0
Liikumised:					
Faasist 1 Faasi 2	-133	133	NA	0	0
Faasist 1 Faasi 3	-86	NA	86	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud	212	32	1	0	245
PD/LGD/EAD muutused	-223	102	2	0	119
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	0	0	0	0	0
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluste tagasipööramine	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	-230	267	89	0	126
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus 31. detsember 2018 seisuga	212	267	89	0	568

	Faas 1	Faas 2	Faas 3		
Järeilmaks	12 kuu	Eluea	Eluea	Soetatud	Kokku
(tuhandetes eurodes)	ECL	ECL	ECL	krediidi- kahjumiga	
Allahindlus 1. jaanuar 2018 seisuga	99	5	3	0	108
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-38	21	17	0	0
Liikumised:					
Faasist 1 Faasi 2	-21	21	NA	0	0
Faasist 1 Faasi 3	-17	NA	17	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud	70	8	11	0	89
PD/LGD/EAD muutused	-77	11	9	0	-57
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	0	0	0	0	0
Finantsvarade lepinguliste rahavooade modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluste tagasipööramine	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	-44	40	36	0	32
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 Faasi 3	NA	-8	8	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus 31. detsember 2018 seisuga	55	46	39	0	140

3.1.5. Mahakandmise poliitika

Ettevõtte kannab maha finantsvarad täielikult või osaliselt, kui ta on ammandanud kõik praktilised sissenõudmise püüdlused ning on jõutud järeldusele, et ei ole mõistlikku ootust edasistele sissenõudmistele. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, mille kohaselt puudub mõistlik ootus sissenõudmisele, hõlmavad (i) sissenõudmistevõime lõpetamine ja (ii) kui Ettevõtte sissenõudmise meetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui Ettevõtte ei ole võimalik või majanduslikult otstarbekas võtta ette meetmeid diskonteeritavate nõuete sissenõudmiseks, hinnatakse nõuet mittetöötavaks ja eemaldatakse finantsseisundi aruandest. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse laekumine tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud vastavalt tooteklassist, et kuulutada nõue lootusetuks.

Järelmaks ja väikelaen

Kui ei ole olnud olulist laekumist peale kliendi maksejõuetuks tunnistamist ning kohtumenetlus võlgnevuste sissenõudmiste osas on lõpetatud Ettevõtte kahjuks või kui klient ei täida kohtuotsust.

Kliendile on kuulutatud pankrot või klient on kuulutatud maksejõuetuks.

Kohus kinnitab võla restruktureerimise kava (plaanis kajastatud nõue on väiksem ja tegelik nõue).

Kriminaalmeletlus on algatatud seoses väljastatud krediidiga või krediidi saamiseks on tehtud pettust.

Klient on surnud ning pärast pärandi inventuuri kuulutatakse välja pankrot.

Kohtutäiturile edastatud kliendil on välismaine aadress või aadress puudub.

3.2 Tururisk

Tururisk hõlmab valuutariski ja intressimäära riski ning tuleneb ettevõtte laenutegevusest ja finantseerimisallikate kaasamisest. Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida

valuutakursside või intressimäärade ebasoodsatest muutustest. Potentsiaalsete kahjude hindamiseks kasutatakse sisemist hinnangut.

3.2.1 Valuutarisk

Valuutarisk võib tekkida seoses välisvaluutas denomineeritud väärtpaberite omandamisega või välisvaluutas nõuete ja kohustuste tekkimisel klientide vastu. Seisuga 31.12.2018 ja 31.12.2017 on AS LHV Finance kõik varad ja kohustused eurodes, seega ei oma aruande koostamise seisuga valuutarisk ettevõttele mõju.

3.2.2 Intressimäära risk

Intressirisk tuleneb intressimäärade muutusest rahaturgudel, mille tulemusena võib tekkida vajadus hinnata ümber ettevõtte finantsvarad ja arvestada finantseerimiskulude kallinemisega tulevikus. Intressimäära risk avaldub bilansiliste varade ja kohustuste omavahelises mittevastavuses seoses intressimäärade ümberhindamise perioodide, mahtude või intressimäärdega.

LHV Finance peamiseks intressiriskiks on saadud laenude intressimäära muutumine. Kõik laenuõuded klientidele on väljastatud fikseeritud intressiga. Intressimäära riski mõõdetakse stsenaariumianalüüside põhjal teostatud netointressitulule arvutustega ning võrreldes saadud tulemuste erinevusi. Põhiliselt mõõdetakse intressiriski kahe stsenaariumiga – intressimäärade tõusmisest või langusest tekkiv mõju neto intressitulule järgmisel 12 kuul. Intressimäärade riski juhtimiseks hinnatakse regulaarselt antud mõju suurust ja vajadust

muuta uue müügi intressimäärasid. Operatiivne riskijuhtimine on juhatuse vastutusala.

Intressimäära riski jälgimise, mõõtmise ja juhtimise eesmärk on hinnata ettevõtte intressikandvate toodete kasumlikkust, prognoosida intressikuluseid ja -tuluseid ning sätestada piirid riski juhtimiseks, ennetamaks neto intressitulude olulist vähenemist riskide limiteerimise kaudu kahes perspektiivis:

- rahavoo intressirisk, kus limiteeritakse aastase neto intressitulu muutus 1% turu intressimuutuse korral võrreldes hinnanguliste tegelike tuludega, tulenevalt hetke bilansi instrumentide tähtaja struktuurist;
- õiglase väärtuse intressirisk, kus limiteeritakse ettevõtte majandusliku väärtuse muutus 1% turu intressimäärade muutuse korral (varade ja kohustuste õiglase väärtus leitakse tulevaste rahavoogude diskonteerimise teel turu intressimääradega).

Eeldatakse, et varade ja kohustuste bilansilised väärtused ning marginaalid jäävad ajas konstantseks.

1% turu intressimäärade tõusu mõju ettevõtte aastasele neto intressitulule ja kasumile oli 31.12.2018 seisuga -343 (31.12.2017: -278) tuhat eurot. 1% intressimäärade langus omab vastupidist mõju neto intressitulule. 1% turu intressimäärade tõusu mõju ettevõtte majanduslikule väärtusele ehk omakapitalile oli -607 (31.12.2017: -456) tuhat eurot. 1% langus turu intressimäärades mõjutaks ettevõtte majanduslikku väärtust (omakapitali) 622 (31.12.2017: 466) tuhat eurot.

LHV Finance intressiteenivate varade ja intressikandvate kohustuste struktuur intressi ümber hindamise tähtaja järgi on esitatud järgnevas tabelites nõuete ja kohustuste põhisummades.

	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Tekke- põhine intress	Alla- hindluse d	Kokku bil. väärtus
31.12.2018								
Intressiteenivad varad								
Raha pangakontodel	5	0	0	0	5	0	0	5
Laenuõuded								
klientidele	767	7 091	37 660	5 916	51 435	519	-708	51 245
Kokku	772	7 091	37 660	5 916	51 439	519	-708	51 250
Intressikandvad kohustused								
Saadud laenud	37 581	0	0	0	37 581	112	0	37 693
Kokku	37 581	0	0	0	37 581	112	0	37 693
Intressi ümberhindamise aja erinevus	-36 810	7 091	37 660	5 916	13 858			13 552

	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Tekke- põhine intress	Alla- hindluse d	Kokku bil. väärtus
31.12.2017								
Intressiteenivad varad								
Laenunõuded klientidele	722	6 939	33 153	2 718	43 532	654	-1 054	43 132
Kokku	722	6 939	33 153	2 718	43 532	654	-1 054	43 132
Intressikandvad kohustused								
Saadud laenud	30 957	0	0	0	30 957	94	0	31 051
Kokku	30 957	0	0	0	30 957	94	0	31 051
Intressi ümberhindamise aja erinevus	-30 235	6 939	33 153	2 718	12 575			12 081

3.3 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on seotud ettevõtte maksevõimega lepinguliste kohustuste õigeaegseks täitmiseks ning see tuleneb erinevustest varade ja kohustuste tähtaegade vahel. Täiendavalt lühiajalistele käibevahenditele on ettevõttel rahavoogude paremaks juhtimiseks ning likviidsuse tagamiseks emaettevõttelt AS LHV Pank võetud arvelduskrediit limiidiga 40 000 tuhat eurot (seisuga 31.12.2018). 31.12.2018 seisuga oli arvelduskrediidi laenujääk summas

37 693 (31.12.2017: 31 051) tuhat eurot. Juhtkonna hinnangul tagab olemasolev kapitaliseeritus ettevõtte usaldusväärsuse partnerite jaoks.

Järgnevatel tabelites on ära toodud finantsvarade ja –kohustuste jaotus tähtaegade lõikes lepinguliste tuleviku diskonteerimata rahavoogude alusel. Tähtaegade analüüsis on rahavood jaotatud perioodidesse, millal rahavood tekivad (sh rahavood intressidest).

	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
31.12.2018						
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi						
Saadud laenud	447	1 022	38 637	0	40 105	37 693
Võlad hankijatele	1 114	0	0	0	1 114	1 114
Valmisolekulaenud	22 337	0	0	0	22 337	0
Kohustused kokku	23 898	1 022	38 637	0	63 556	38 807

Likviidsusrisi katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Raha ja raha ekvivalendid	5	0	0	0	5	5
Laenunõuded klientidele	9 039	20 640	36 940	996	67 616	51 245
Muud nõuded ja varad	63	0	0	0	63	63

Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad	9 108	20 640	36 940	996	67 684	51 314
--	--------------	---------------	---------------	------------	---------------	---------------

Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe	-14 790	19 618	-1 696	996	4 127	12 506
---	----------------	---------------	---------------	------------	--------------	---------------

31.12.2017	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi						
Saadud laenud	369	842	32 944	0	34 155	31 051
Võlad hankijatele	1 423	0	0	0	1 423	1 423
Valmisolekulaenud	21 117	0	0	0	21 117	0
Kohustused kokku	22 909	842	32 944	0	56 695	32 474

Likviidsusrisi katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Laenunõuded klientidele	8 122	18 451	29 558	468	56 599	43 132
Muud nõuded ja varad	71	0	0	0	71	71
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad	8 193	18 451	29 558	468	56 670	43 203

Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe	-14 716	17 609	-3 386	468	-25	10 729
---	----------------	---------------	---------------	------------	------------	---------------

Varade ja kohustuste lühi- ja pikaajaline jaotus	31.12.2018	31.12.2017
Lühiajalised varad		
Laenunõuded klientidele (lisa 5)	22 275	20 287
Muud nõuded ja varad	88	76
Lühiajalised varad kokku	22 363	20 363
Pikaajalised varad		
Laenunõuded klientidele (lisa 5)	28 971	22 845
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	45	46
Pikaajalised varad kokku	29 016	22 891
Varad kokku	51 379	43 254

Lühiajalised kohustused

Võlad hankijatele (lisa 6)	1 114	1 423
Viitvõlad ja muud kohustused (lisa 7)	770	674

Saadud laenud (lisa 8)	112	94
Lühiajalised kohustused kokku	1 996	2 191
Pikaajalised kohustused		
Saadud laenud (lisa 8)	37 581	30 957
Pikaajalised kohustused kokku	37 581	30 957
Kohustused kokku	39 577	33 148

3.4 Riskikontsentratsioon

Seisuga 31.12.2018 ja 31.12.2017 on kõik varad ja kohustused seotud Eestis asuvate era- ja juriidiliste isikutega.

Seisuga 31.12.2018 on eraisikutele väljastatud laene summas 51 682 (31.12.2017: 43 912) tuhat ning juriidilistele isikutele summas 271 (31.12.2017: 274) tuhat eurot (ilma allahindlusteta).

3.5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglane väärtus

Nõuded klientidele (teised debitoorsed võlgnevused peale laenude ja nõuete klientide vastu) ning viitvõlad ja muud kohustused on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud ja kuuluvad tasumisele lühiajaliselt, mistõttu ei erine nende õiglane väärtus juhtkonna hinnangul bilansilisest väärtusest oluliselt. Need nõuded ja kohustused ei kanna intressi.

Laenu nõuded klientidele on väljastatud kõik turutingimustel ning juhtkond hindab, et seisuga 31.12.2018 ja 31.12.2017 on laenude õiglane väärtus ligilähedane bilansilisele väärtusele.

3.6 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb inimeste, protsesside või infosüsteemide vigadest. Igapäevaselt kasutatakse tehingute

teostamisel võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme ning suurema riski korral rakendatakse duaalsuse printsiipi, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe töötaja kinnitus.

Toimunud operatsiooniriski juhtumid salvestatakse vastavasse andmebaasi. Iga-aastaselt teostatakse ettevõttes operatsiooniriskide osas enesehindamist. Andmebaasi kogutud juhtumite analüüsi tulemusena on võimalik vaadata üle protseduurireeglite kitsaskohad, vältida vigade tekkimist tulevikus ja maandada võimalikud riskid või määratleda nende aktsepteerimise tingimused. Operatsiooniriski andmebaasi info kogumise eest vastutab ettevõtte ärianalüütik. Operatsiooniriskide hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll ka vastavuskontrollil ning siseauditil.

3.7 Kapitali juhtimine

Ettevõtte eesmärk kapitali juhtimisel on:

- tagada ettevõtte tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut;

- täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorgani poolt.

Ettevõtte poolt hallatav kapital seisuga 31.12.2018 on 11 806 (31.12.2017: 10 106) tuhat eurot. Aruandeaastal ja sellele eelneval aastal on ettevõtte täitnud kõiki seadusest tulenevaid kapitalinõudeid.

Lisa 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-le tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonnapoolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju bilansikuupäeva seisuga raamatupidamise aruandes esitatud varade ja kohustuste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustustele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest

sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juhtkonna hinnanguid on rakendatud laenude ja nõuete väärtuse hindamisel (lisa 3, lisa 5).

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle, lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, kaasa arvatud ootustest tuleviku sündmustele, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Lisa 5 Laenunõuded klientidele

	31.12.2018	31.12.2017
Laenunõuded klientidele	51 953	44 186
sh. Järelmaks	17 840	19 375
sh. Väikelaen	34 113	24 811
Allahindlus	-708	-1 054
Kokku	51 245	43 132
Muutused allahindlustes	2018	2017
Seisuga 1. jaanuar	-1 054	-818
Aasta jooksul moodustatud allahindlused	-171	-631
Aasta jooksul bilansist välja kantud	517	395
Seisuga 31. detsember	-708	-1 054

Kõik laenunõuded on eurodes.

Laenunõuded klientidele krediidiriski suurus ja -kvaliteet on esitatud lisa 3.1.

Laenunõuded klientidele tähtaegade jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisa 3.3.

Laenunõuded klientidele geograafiline jaotus on esitatud lisa 3.4.

Intressitulud antud laenudelt vt lisa 10.

Lisa 6 Võlad hankijatele

	31.12.2018	31.12.2017
Võlad hankijatele, v.a. seotud osapooled	1 076	1 400
Võlad seotud osapooltele (lisa 12)	38	23
Võlad hankijatele kokku	1 114	1 423

Võlad hankijatele koosnevad aruandeperioodil kaupmeestele välja maksmata kliendilepingutest ja vastavalt sõlmitud koostöölepingule arvestatud müügiboonustest. AS LHV Finance ostab koostöölepingu alusel emaettevõttelt AS LHV Pank IT tugiteenust.

Seisuga 31.12.2018 sisaldab kirje võlad seotud osapooltele aruandeperioodil tasumata arvet eelpool loetletud teenuse eest. Kõik kohustused kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustustena.

Lisa 7 Viitvõlad ja muud kohustused

Mitte-finantskohustused	31.12.2018	31.12.2017
Võlgnevused töövõtjatele	105	81
Maksuvõlad	64	65
sh. sotsiaalmaks	36	36
sh. tulumaks	19	20
sh. töötuskindlustus	2	3
sh. kogumispension	2	2
sh. ettevõtte tulumaks	2	1
sh. käibemaks	3	3
Muud kohustused	555	466
Ettemakstud tulud	46	62
Kokku	770	674

Võlgnevused töövõtjatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest ja puhkusereservi kohustusest. Kõik kohustused kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustustena.

Muud kohustused sisaldavad klientide poolt teostatud ettemakseid tulevaste perioodide eest.

Ettemakstud tulud sisaldab kaupmeeste poolt intresside hüvitamist kampaania raames sõlmitud 0% intressimääraga lepingute eest. Ettemakstud tulud kantakse tulusse lepingu intressivaba perioodi jooksul. Enamike kampaanialepingute puhul on tegemist üheaastase perioodiga.

Lisa 8 Saadud laenud

Arvelduskrediit emattevõttelt:	2018	2017
Laenujääk majandusaasta alguses (lisa 12)	30 957	28 041
Saadud aasta jooksul	6 624	2 916
Laenujääk majandusaasta lõpus (lisa 12)	37 581	30 957
Laenuintressi kohustus majandusaasta lõpus (lisa 12)	112	94
Saadud laenud kokku (lisa 12)	37 693	31 051
Aruandeperioodi intressikulu (lisa 10, 12)	1 234	1 095

Laenu alusvaluuta on EUR ja laenu intressimäär sõltub emattevõtte AS LHV Pank finantseerimiskuludest ja kapitalinõuetest, omakapitali ja võõrkapitali kulust. Intressimäära muudetakse kord kvartalis.

Seisuga 31.12.2018 oli intressimääraks 3,52% (31.12.2017: 3,56%). Seisuga 31.12.2018 on AS LHV Pank võtnud kohustuse väljastada laenu kuni 40 miljoni euro ulatuses (31.12.2017: 40 mln eur).

Lisa 9 Omakapital aktsiaseltsis

AS LHV Finance aktsionärid on AS LHV Pank, kes omab 65% ja Toveko Invest OÜ, kes omab 35% ettevõtte aktsiatest.

	31.12.2018	31.12.2017
Aktsiakapital (eurodes)	200	200
Aktsiate arv (tk)	200	200
Aktsiate nimiväärtus (eurodes)	1	1

Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 200 tuhat eurot ja maksimaalne aktsiakapital on 800 tuhat eurot. Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas.

Aktsiaseltsi asutamisel 2013. aastal teostas emattevõtte AS LHV Pank rahalise sissemakse 130 000 aktsia eest 325 tuhat eurot, millest 130 tuhat eurot on aktsiate nimiväärtus ja 195 tuhat

eurot ülekurs, ning Toveko Invest OÜ tasus 70 000 aktsia eest 175 tuhat eurot, millest 70 tuhat eurot on aktsiate nimiväärtus ja 105 tuhat eurot on ülekurs.

Seisuga 31.12.2018 moodustas jaotamata kasum 11 286 (2017: 9 586) tuhat eurot. Aktsionäridele dividendide väljamaksmisel täies ulatuses kaasneks sellega tulumaks 2 190 (2017: 1 917) tuhat eurot.

Lisa 10 Neto intressitulu

	2018	2017
Intressitulu väljastatud laenudelt	9 380	8 201
sh. järelmaksult	4 067	4 183
sh. väikelaenult	5 313	4 018
Intressikulu saadud laenudelt (lisa 8, 12)	-1 234	-1 095
Neto intressitulu	8 146	7 106

Ettevõtte teenuse müük toimus aruandeaastal 100% Eesti Vabariigis.

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud

	2018	2017
Tööjõukulud		
Palk ja boonused	774	633
Sotsiaal- ja muud maksud	250	202
Kokku tööjõukulud	1 024	835
IT kulud	170	121
Infoteenused ja pangateenused	106	96
Turunduskulud	377	319
Kontorikulud	43	26
Transpordi- ja sidekulud	32	34
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud	15	17
Muud sisseostetud teenused	148	80
Põhivara kulum	29	47
Rendimaksed	98	80
Kindlustuskulud	1	1
Muud tegevuskulud	15	12
Kokku muud tegevuskulud	1 034	833
Tegevuskulud kokku	2 058	1 668

Keskmine töötajate arv 2018. aastal oli 27 (2017: 23). Töötajatele arvestatud tasu üldsumma oli 1 024 (2017: 835) tuhat eurot. Juhtkonnale arvestatud tasude suurus on ära toodud lisas 12.

Lisa 12 Tehingud seotud osapooltega

AS LHV Finance aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikud (emaettevõtte ning emaettevõtte omanikud);
- emaettevõtte omaniku teised tütar- ja sidusettevõtted;
- juhatuse liikmed, siseauditi üksuse juht ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond);
- nõukogu liikmed
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted;

AS LHV Finance omanikeks seisuga 31.12.2018 on AS LHV Pank osalusega 65% ja Toveko Invest OÜ osalusega 35%. AS LHV Pank on 100%-liselt AS LHV Group omanduses.

2018. aastal osteti emaettevõttelt AS LHV Pank administratiivteenuseid 332 (2017: 223) tuhande euro eest. Kulud on kajastatud koondkasumiaruandes mitmesuguste tegevuskulude koosseisus. Seisuga 31.12.2018 on finantsseisundi aruandes kajastatud kohustus AS-ile LHV Pank summas 38 (31.12.2017: 23) tuhat eurot (vt ka lisa 6).

2018. aastal müüdi ASile LHV Pank edasi arendus-, info- ja kliendituvastusteenuseid ning palgakulude hüvitamist 60 (2017: 17) tuhande euro eest. Seisuga 31.12.2018 on

finantsseisundi aruandes kajastatud nõue AS-i LHV Pank vastu summas 16 (31.12.2017: 5) tuhat eurot

ASil LHV Finance on võetud emaettevõttelt AS LHV Pank arvelduskrediit. Seisuga 31.12.2018 on laenu saldo summas

37 581 (31.12.2017: 30 957) tuhat eurot ja tekkepõhine intressikohustus 112 (31.12.2017: 94) tuhat eurot (vt ka lisa 8). Aruande perioodi intressikulu on summas 1 234 (2017: 1 095) tuhat eurot (vt ka lisa 8 ja 10).

Juhatusel on kehtestatud aktsiaoptsioonide programm. 2018. aastal väljastati juhatuse liikmetele aktsiaoptsioone summas 7 (2017: 5) tuhat eurot.

Ettevõtte on sõlminud juhatuse liikme lepingu, mille järgi makstakse juhatuse liikmele lepingu ennetähtaegsel üles ütlemisel 3 kuutasu vääringus hüvitist. Lepingus reguleerimata küsimustes lähtuvad pooled Eesti Vabariigi õigusaktides sätestatud korrast.

Aruandeperioodil on arvestatud juhatuse liikmele tasu 96 (2017: 91) tuhat eurot. Nõukogu liikmetele tasusid ei ole makstud. Kohustus juhatuse liikmele seisuga 31.12.2018 moodustab 42 (31.12.2017: 24) tuhat eurot.

Lisa 13 Tingimuslikud kohustused

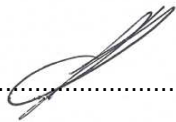
Tühistamatud tehingud	Valmisolekulaenud
Kohustus lepingulises summas 31.12.2018 (lisa 3)	22 337
Kohustus lepingulises summas 31.12.2017 (lisa 3)	21 117
Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav	maksusumma, intressid ning trahvi. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Juhatuse allkiri 2018. a. majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud AS LHV Finance tegevusaruande ning raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2018 lõppenud majandusaasta kohta. Raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid.

29.03.2019

Juhatuse liige:

Kadri Kiisel
.....

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS-i LHV Finance aktsionäridele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i LHV Finance (Ettevõtte) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2018 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Meie poolt auditeeritud Ettevõtte raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2018;
- koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Oleme Ettevõttest sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub majandusaasta aruandes lisaks raamatupidamise aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Ettevõtte jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Ettevõtte finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väärsitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Ettevõtte sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Ettevõtte jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Ettevõtte tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Ago Vilu".

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Verner Uiho".

Verner Uiho
Vandeaudiitor, litsents nr 568

29. märts 2019

Majandusaasta kasumi jaotamise ettepanek

AS LHV Finance juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2018. aasta aruandeperioodi kasumi summas

5 043 tuhat eurot jaotamiseks järgnevalt:

- maksta dividendideks 3 431 tuhat eurot
- lisada eelmiste perioodide jaotamata kasumile 1 612 tuhat eurot

Nõukogu allkirjad aastaaruandele

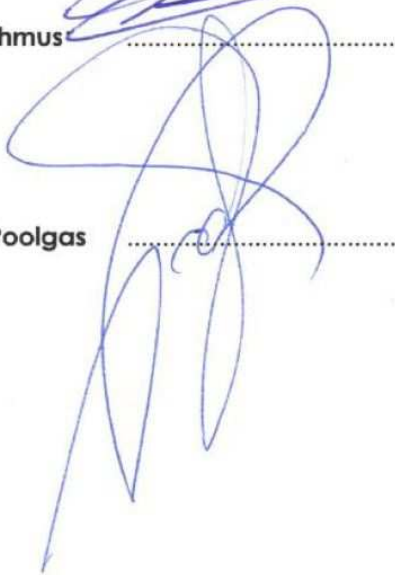
Nõukogu on juhatuse poolt koostatud aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruande ning kasumi jaotamise ettepaneku läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

29.03.2019

Nõukogu esimees:

Erki Kilu

Nõukogu liikmed:

Jaan Koppel**Rain Lõhmus****Veiko Poolgas**

Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele

EMTAK	Tegevusala	2018	2017
64929	Muu laenuandmine, v.a pandimajad	9 898	8 686
	Tulud kokku	9 898	8 686

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Muu laenuandmine, v.a pandimajad	64929	9898000	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6802700
Telefon	+372 6800400
Faks	+372 6800402
E-posti aadress	kadri.kiisel@lhv.ee
Veebilehe aadress	www.lhv.ee